

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Redna vsaki četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četiri leta 1 K, Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge isvenavstrijske države 6 K. Kdor hoče sam pobje, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kasne“ „Slovenskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5, — Ekopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, — Inserate se plačuje od enostopne petitivrate za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust. Inserati se sprejema do srede jutra. — Reklamacije se poštno proste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Nemška mladina.

Pravijo sicer, da je mladina cvet vsakega naroda, njegova nada, njegov ponos, toda o nemški mladini mi tega ne verjamemo. Tam je velik del vseučilišne mladine naravnost vzor surovosti, nestrpljivosti in neznosnosti. Saj je nemški buršak na celem svetu znan kakor slab denar. Pijan je, kadarkoli ga vidiš, rdeč in odebebel od nezmerno zavžitega alkohola, obraz in glava razsekana od pretepanja, pobijanja in rogoviljenja, glas mu je raskav in oduren, jezik se mu zapleta in zavira. Tak je nemški buršak, znan po celem svetu. Od časa do časa doprineše z velikim hrupom in šundrom dokaz, da je še vedno tak, kakoršen gre glas o njem. Takšno dokazovanje se je vršilo o binkoštnih praznikih v Gradcu. Dogodki so tem bolj zanimivi za nas, ker nam graško vseučilišče pošilja največ nemške mladine, ki se vgnezdijo po dovršenih študijah na Slovenskem Štajerju za sodnike, politične uradnike, profesorje, notarje in advokate.

Že v zadnji številki našega lista smo omenili na kratko, kaj se je v Gradcu o Binkoštih dogodilo. Katoliško nemško vseučiliščno društvo Karolina je slavilo 25letnico svojega obstanka. To priložnost so si izbrali svobodomiselnim nemški buršaki, da pokažejo, kako znajo biti surovi. Napregli so v vozove vole ter jim dali znamenja katoliških dijakov. Na vozovih so se vozili majhni smrkavci, ki bi naj tudi predstavljali katoliške dijake. Razen tega so bili vozovi okrašeni s slikami, v katerih se zasmehuje katoliška cerkev in duhovništvo. Graška policija je pripustila, da so nemški vseučiliščni frkolini smeli te vozove neovirano voziti po celem mestu. Ko so se katoliški dijaki peljali v cerkev k slovesni sveti maši, so jim buršaki zastavili pot, jih obmetavali z jajci, kamenjem, jim jemali čepice z glav, jim trgali obleko ter jih pretepali s palicami. Ko so se katoliški dijaki zbirali, da pred spomenikom avstrijskega cesarja Franca dajo duška svoji ljubezni do habsburške cesarske rodovine, so buršaki to poskusili na vse mogoče načine preprečiti. Ker je cesarski namestnik poklical vojaštvo, da branijo katoliške dijake, kajti policija tega očitvidno ni hotela, so priredili hrupne uprizoritve tudi nasproti cesarskemu namestniku. Vozove, v katerih so se vozile tudi katoliške žene, so polivali z gnojnico ter jih obmetavali s človeškim blatom. Gospode v vozovih so kamnjali in pretepali. Taka je omika naših bodočih

sodnikov, političnih uradnikov, profesorjev in zdravnikov na Štajerskem!

Človek se kar ne more načuditi, da je kaj takega v Gradcu pri vseučilišni mladini mogoče. Ako bi se upali naši kmečki mladeniči tako obnašati — sicer je to pri njihovi omiki nemogoče — potem bi bili občinski zapori kmalu prenapolnjeni in naše sodnije bi imele opravka čez glavo. Toda v Gradcu je vse dovoljeno. Zakaj? Mesto je v svobodomiselnih rokah in zato je surovost nasproti katoliško mislečim ljudem dovoljena. Katoliški Slovenci so lahko veseli, da imajo pri nas liberalci tako malo moči, sicer bi bile njih glave v nevarnosti. Liberalci so si povsod enaki.

Naše ljudstvo pa bo tudi razumelo, zakaj se tako vstrajno in odločno branimo nemških uradnikov, notarjev, advokatov in zdravnikov. Kamor se mlado drevo nagne, tamo raste. In mladi nemški ljudje po avstrijskih vseučilišjih se nagibajo k surovosti, neznosnosti, nestrpljivosti. Četudi so morda izjeme, vendar večina je taka!

Državni zbor.

Dokler so bile razmere med našo državo in balkanskimi zavezniki skrajno ostre in nevarne, ni hotela vlada sklicati državnega zbora. Še-le sedaj, ko je postal položaj nekoliko prijaznejši, je smel tudi državni zbor zopet začeti s posvetovanji. To je bilo dne 15. maja. Samoumevno, da so vsi poslanci čutili potrebo, govoriti o zunanji politiki naše države. Toda vlada je rekla, da posebne razprave o zunanji politiki ne dovoli. V seji načelnikov vseh državnozbornih klubov, v kateri se določuje za nekoliko dni naprej delovni red, je prišlo vsled tega do nesoglasja med vlado in načelniki. V imenu hrvaško-slovenskih poslancev je govoril dr. Korošec ter izjavil, da so njegovi tovariši za razpravo o zunanji politiki. Sicer vedo, da bo imela vlada zopet gluha ušesa za vse nasvete in opomine, toda vsa odgovornost pade vsled tega ravno na vlado. Slovenci in Hrvatje pa v sedanjem trenutku najbolj nujno potrebujejo, da se jim vrnejo rezervisti domov. Hiše, večkrat celi okoliši, so brez krepkega moškega delavca, ker je vse mlajše moštvo vpo-klicano pod orožje. Samo Nemci niso bili za razpravo. Nazadnje se je dosegel med ministri in načelniki sporazum v tem smislu, da se bo ta teden v torek dne 20. maja začelo prvo čitanje začasnega proračuna, pri katerem bo najprej ministri predsednik sam podal sliko o zunanjem položaju, potem pa bodo lahko tudi

zastopniki raznih klubov označili stališče nasproti avstrijski zunanji politiki. Določeno je, da prvi za ministrskim predsednikom povzame besedo zastopnik hrvaško-slovenskega kluba, kateri bo v tem slučaju dr. Šusteršič ali dr. Korošec.

Hrvaško-slovenski klub je takoj v prvi seji sklenil, vložiti interpelacijo zaradi najhitrejšega odpusta rezervistov. Interpelacije z isto vsebino so vložili menda tudi vsi drugi državnozborni klubi.

Štajerski slovenski poslanci so vložili tudi nujne predloge zaradi škode, ki jo je povzročil zadnji mraz po vseh spodnještajerskih okrajih, zahtevali odpis davka in podpore iz državnih sredstev.

V razmerju med vladno večino in opozicijo je nastala precejšnja izprememba. Češki kmečki (agrarni) klub je sklenil, da stopi v opozicijo in se zopet nasloni na hrvaško-slovenske poslance. Za sedaj so samo kmečki poslanci izstopili iz vladne večine. Toda nevolja nad sedanjo vlado med Čehi je tako velika, da bodo vzhledu agrarcev morali kmalu slediti tudi mladočehi in češka katoliško-narodna stranka.

Da bi se sklenili v tem zasedanju tudi novi davki, je postalo precej dvomljivo. Nemci in mladočehi sicer z vso silo pritiskajo, a Poljaki in druge stranke niso nič kaj navdušene, čeprav je res, da so drž. kase vse prazne.

Pomenljiv je sklep, katerega je sedaj začetkom državnozbornega zasedanja storil klub krščanskih socialcev. Izjavili so, da so s sedanjo vlado nezadovoljni, ker ničesar ne stori iz lastnega nagiba, ampak pusti vse zadeve tako teči naprej, kakor so tekle dosedaj. Vlada ima samo eno skrb, da ostane dolgo na krmilu. Nadalje očitajo krščanski socialci tudi ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu, da jim je zelo neugodno odgovoril, ko so se prišli pritožiti čez zadnje študentovske nemire v Gradcu, tako, kakor bi hotel opravičevati svobodomiselnost študentovstva. Ako bi krščanski socialci vstrajali v svoji nevolji proti sedanji vladi, kar pa pri njihovem slabem parlamentarnem vodstvu ni zelo verjetno, potem seveda bi bili dnevi sedanje vlade kmalu šteti.

Na Balkanu.

Skader je sedaj v rokah velevladi, ki razun Nemčije vse podpirajo Italijo, da bi se čim bolj udomačila v Albaniji in priljubila Albancem.

Mir med Turčijo in balkanskimi zavezniki se še vedno ni sklenil, ker Srbija in Grčija zavlačujeta

ceval volilnih shodov, ampak je mirno pričakoval na Dunaju izid razpisanih volitev, se pač ni smel čuditi, da je slovesno propadel. Od tiste dobe je dal politiki slovo in se pečal z obdelovanjem svojega veleposestva v Marija-Encersdorfu. Po smrti njegovega edinega brata je prevzel njegovo posestvo, nekdanji očetov dom v Žečah. Tam si je postavil lepo letovišče, katerega pa ni potreboval, ker je imel pri Dunaju vse lepše letovišče. Ko mu je med tem umrla prva soproga Ana roj. Dub, je založil za njen dušni mir in za trajen spomin posebno mašno ustanovo pri cerkvi Sv. Ane nad Konjicami. Za tovarišico svojega življenja si je pa izbral vdovo svojega prijatelja, pomorskega kapitana g. Strnada, katera mu je pripeljala v hišo poleg lepe dote še prav pridno in vrlo izobraženo hčerko, ki je s svojim petjem in igranjem na glasovir povzdigovala prireditve, ki jih je njen oče kot načelnik župnijske skupine Katoliškega šolskega društva v Marija-Encersdorfu vsako leto sklical in vodil. Ob priliki lanskega evharističnega kongresa na Dunaju je g. Pukl predsedoval velikemu shodu, ki ga je bila priredila Straža Slovincem na čast.

Katoliških načel rajni g. Pukl nikdar ni zatajil. Bil je slovenski rodoljub stare korenine in je ljubil nad vse svoj slovenski rod, zato tudi svoj rojstni kraj, kakor tudi svoje sorodnike. Podpiral je rad svojega rajnega brata in svojo, v Žečah omoženo sestro Meto, katero je vedel navdušiti za slovensko stvar, da je tudi ona znala svoje otroke za to navdušiti.

Da bi sestri-samici preskrbel boljše dni, vzel je v svoj dom v Marija-Encersdorfu. Bratovo hčer pa je dal g. Vinkotu Krušič, magistratnemu uradniku na Dunaju, za ženo.

Tako je časne reči lepo uredil, predno je zatisnil za ta svet svoje oči. Svetila mu večna luč!

† Jakob Pukl,

veleposestnik v Marija-Encersdorfu pri Dunaju, c. in kr. nadporočnik v rez., c. kr. sodnijski tolmač, član raznih slovenskih društev na Dunaju itd., je umrl po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega dne 8. maja 1913 ob 10. uri zvečer in je bil tam pokopan na binkoštno nedeljo popoldne.

Tako nekako se glasi smrtno naznanilo, ki sta ga izdali rodbini Pukl in Krušič in ga nam poslali, da ga priobčimo v našem listu.

Izpod prijateljskega peresa smo dobili k temu tužnemu naznanilu še sledeči dopis:

Rodil se je rajni g. Pukl leta 1849 na Žečah, mali vasi ob levi strani državne ceste, ki pelje iz Konje v Celje. Njegovemu očetu, ki je bil pobožen kmetič, so ljudje navadno rekli Lekšun in rajnemu gosp. Puklu Lekšunov Jaka. Ko je oče Lekšun slišal, da bo Lipak dal svojega sina Mihaela v Celje študirat, je tudi Lekšun dal svojega Jakeca v latinske šole.

V jeseni l. 1862 sta prestopila Lipakov Miha in Lekšunov Jaka s trirazrednice v konjiškem trgu na c. kr. glavno šolo in drugo leto na c. kr. gimnazijo v Celju, kjer sta prvi razred oba dovršila l. 1864. z odliko. Od 65 sošolcev, ki sta jih imela v prvem razredu, pripeljala sta jih v osmo šolo le 28, izmed katerih sta se za prvo mesto najbolj kosala Lipakov Mihael in Štitarjev Francelj iz Solčave. Prvi je drugega premagal, tako, da je l. 1871 on stal na čelu celjski gimnaziji. Štitar se je pa zadovoljil z drugim mestom, sošolec Wokaun Gustav je dosegel tretje, naš Pukl Jakob pa četrto mesto. Bili so vsi odličnjaki, ki so dovršili zrelostni izpit avgusta 1871 z odličnim uspehom. Sedaj se jim je razcepila njihova pot, po kateri so 8 let hodili skupaj. Lipakov gospod Mihael se je posvetil

bogoslovju in je bil potem, ko je dopolnil eno leto vojaške službe, dne 25. julija l. 1875. posvečen v mašnika, l. 1881. je postal doktor bogoslovja na dunajskem vseučilišču, meseca oktobra 1889 so pa zasedli kot preč. gospod dr. Mihael Napotnik stolico lavantinskih škofov, v Mariboru. — Drugi Francišek Štitar se je posvetil modroslovju. On se je podal na Rusko, kjer je lani umrl kot visoko odlikovan profesor na vseučilišču v Kalugi. Kratko pred svojo smrtjo je obiskal še svoj rojstni kraj v Savinjski dolini in svojega prijatelja našega g. Jakoba Pukla v Marija-Encersdorfu pri Dunaju. — G. Wokaun je postal c. kr. nadsodnijski svetnik, ki še sedaj služi pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru. — Rajni g. Pukl se je pa posvetil pravoslovju na dunajskih visokih šolah. Napravil je tudi par strogih izpizov, da bi postal doktor prava. Da si zasluži za visokošolanje potrebni denar, je stopil v pisarno slovitega dunajskega odvetnika dr. Viktorja Fuchs, ki je bil med tem od svetlega cesarja povišan v baronski stan.

Med tem je postal rajni g. Pukl sotrudnik večjega katoliškega časnika na Dunaju, „Vaterlanda“, in se tako zabil v politiko. Pri tem je pa izgubil veselje do napornih študij, posebno še, ker je bil poklican k vojakom, kjer se je povsod do častne stopinje c. in kr. nadporočnika.

G. baron Fuchs je svojega koncipienta g. Pukla jako spoštoval in mu je preskrbel bogato nevesto iz premožne hiše Dub. Ž njo je preživel v Marija-Encersdorfu pri Dunaju lepo vrsto srečnih let. Posvetil je vse svoje moči časnikarstvu in je začel izdajati svoj list, „der Süden“ imenovan. Ker je menil, da ga je ta list dovolj seznanil s svojimi rojaki na Spodnjem Štajerskem, je nastopil kot samostojen kandidat za splošno kurijo na Spodnjem Štajerskem. Ker ni skli-

končni sklep mirovne pogodbe. Njima je lahko, ker nimata s Turčijo nič več opraviti. Toda Bolgarija mora še vedno vzdrževati svoje čete ob Čataldeji in polotoku Galipoli. Ko stoji Bolgarija oborožena nasproti Turkom, pa zbirata Grčija in Srbija svoje vojake na bolgarski meji. Napetost zaradi mej še traja namreč naprej, sporazumljenje še ni doseženo. Rusija se sicer trudi, tudi vlade balkanskih zaveznikov se neprenehoma dogovarjajo in pogajajo med seboj, toda zadeva ne gre naprej, ker je javno mnenje v vseh balkanskih državah že preveč nahujskano.

Avstrija odpušča svoje rezerviste. Vseh še sicer noče odpuštili, ravno zaradi napetega razmerja med Bolgarijo in Srbijo, vendar že delna odpuščitev kaže, da se je položaj za Avstrijo na Balkanu precej izboljšal, tako, da se vsaj v bližnji bodočnosti ni bati bolj vznemirljivih dogodkov. Tudi izjemno stanje v Bosni in Hercegovini se je odpravilo. Ogrska vlada si je osvojila (anektirala) turški otok Ada-Kale v reki Donavi iz previdnosti, da tega ne bi storila Srbija. Pravzaprav bi morala osvojitev izvršiti skupna avstro-ogrška vlada, kajti samo ogrske države in vlade na zunaj ne poznamo. Ker še Esad-paša vedno straši po Albaniji, sta Avstrija in Italija odposlali vsaka po eno ladjo pred albansko luko Drač.

Črnogorci zapustijo Skader.

V soboto, dne 17. t. m., so zadnji črnogorski vojaki s svojim poveljnikom generalom Bečir zapustili Skader. General Bečir v spremstvu črnogorskih generalov Vučinič in Lipovac ter 500 črnogorskih vojakov se je dal čez Skadrsko jezero prepeljati v Virbazar. Ko se je ladja začela premikati, je general Bečir zaklical z mogočnim glasom:

Mi se vrnemo! Kri naših bratov ne bo mirovala, ampak klicala po nas!

Javni red in mir vzdržujejo sedaj avstrijske, italijanske, francoske, angleške in nemške čete, katere štejejo skupaj 1000 mož in ne 500, kakor smo v zadnji številki pomotoma poročali. Najvišje poveljstvo čez to vojaštvo ima angleški častnik, kateremu so prideleni kot svetovalci častniki drugih držav. Med temi častniki je opažati veliko nasprotstvo proti Avstriji. Kjer je le mogoče, se da prednost Italijanom, ne pa enakopravnost. Našim vojakom se je odkazal za stražo oni del mesta, kjer razsajajo osepnice, tifus in v katerem ni nobene pitne vode. Naše vojaštvo se je moralo dati cepiti proti nalezljivim boleznim. Najlepši del mesta stražijo Italijani. Vse je tako urejeno, da skadrsko prebivalstvo pač vidi italijanske vojake, ne pa naših. Ko so naši avstrijski vojaki delili živež gladnim ženam, otrokom in starcem v Skadru, se je slišalo zahvaljevanje: Bog blagoslovi Italijo! — Vse, kar je dobrega, se pripisuje Italijanom. Katoliških Malisorov, ki hočejo v mesto, da pozdravijo avstrijske vojake, ne pustijo v mesto in jim pretijo, da bodo streljali na nje, ako bodo skušali vendar priti v mesto. Čeprav imajo Avstriji v Skadru že od nekaj dobro urejeno pošto, se je sedaj vsa poštna in brzojavna služba odkazala edino-le Italijanom. Avstrija pa se ne gane. Ko bi morala nastopiti proti Italijanom, ne vidi poniževanj in zoperstavljanj.

Predaja Skadra velesilam.

Črnogorski general Bečir, ki je pozavzetju Skadra poveljeval črnogorskim vojaškim četam v tem mestu, je dne 14. t. m. popoldne v palači bivšega turškega poveljnika umorjenega Hasan Riza-paše predal mesto poveljniku mednarodnega brodovja, angleškemu admiralu Burnaju.

Neposredno pred vstopom mednarodnega vojaštva v Skader, je prišla v mesto častna straža, obstoječa iz štirih mož in enega častnika vsake države, ki je bila zastopana pod črnogorsko obalo. Upravitelj Plamenac in general Bečir sta v imenu črnogorske vojske sprejela mednarodni oddelek, kateremu je črnogorsko vojaštvo na mostu čez Bojano izkazalo vojaško čast, na kar so čete z godbo na čelu odkorakale v mesto. General Bečir je v vsprejemni dvorani omenjene palače nagovoril v francoskem jeziku admiralu Burnaju in je med drugim rekel tudi sledeče:

„Sledim usodi svojega prednika na tem mestu, junaškemu branitelju Skadra, Esad-paši, ki je skušal držati mesto do zadnjega trenutka. V vaše roke polagam usodo Skadra. Izpolnjujem voljo in željo najvišjega vojnega poveljnika Črne gore s tem, da vam izročam Skader, mesto, ki nam je drago in katero nas veže z zgodovino vojske. Drugače pa, kakor Esad-paša, se umaknem izreku zedinjenih velesil in ne sili orožja. Ko predajam mesto zastopnikom velesil, imam v tem žalostnem trenutku samo eno željo, da nikdo nikdar ne onečasti grobove naših junakov, ki leže zunaj mesta.“

Po kratkem odgovoru admiralu Burnaju se je umaknila črnogorska straža in na njeno mesto je stopilo moštvo mednarodnih čet. Črnogorska posadka je zapustila mesto, le en del čet je še ostal v Skadru, da spravi iz mesta črnogorske vojaške stvari in ves plen, katerega so odvzeli Turkom.

Črnogorska obal zopet prosta.

Angleški admiral Burnaj je dne 14. maja po angleškem poslaniku na Cetinju obvestil črnogorsko vlado, da je zaprtje črnogorske obali po mednarodnem brodovju ustavljeno, ker so Črnogorci z zapustitvijo Skadra zadostili zahtevi evropskih velesil. Dasiravno je zaprtje ustavljeno, vendar še ostanejo nekaj časa bojne ladje, ki so dosedaj stražile črnogorsko obal, v bližini črnogorskega ozemlja. Med drugimi evropskimi ladjami se nahajajo tudi avstrijske: „Franc Ferdinand“, „Radecki“ in „Zrinski“.

Esad-paša v Albaniji.

Iz Tirane, kjer prebiva sedaj Esad-paša, prihajajoči trgovci in bogati zasebni ljudje, pripovedujejo, da Esad-paša nadleguje bogate, imovite Albance ter zahteva od njih denarja in zlatnine. Lastnina in imetje ni varno pred njim. Da bi se ne pojavili večji nemiri, sta poslale Avstrija in Italija vsaka po eno ladjo pred Drač, da stojita na straži in varujeta ubegle Albance. Avstrija je poslala majhno okovano križarko Aspern, Italija pa veliko okovano križarko Francesco Ferruccio. Mi smo poslali radi tega majhno križarko, da lahko pridemo bliže obali, nego italijanske ladje. Aspern gre namreč samo 4 m globoko, italijanska ladja pa 7 m. Sicer pa je naša ladja radio-brzovajnim potom v zvezi z našim brodovjem v Kotoru, tako, da dobi lahko takoj pomoč, ako bi bilo treba.

Ogrska je zasedla turški otok.

V ponedeljek, dne 12. t. m., je zasedla Ogrska turški otok Ada-Kale v Donavi. Otok, ki leži ob ogrsko-srbski-rumunski meji, je bil do sedaj turška last. Posebna ogrska komisija, kateri je predsedoval veliki župan komitata, K. Sereny, je prišla na otok in obvestila turškega upravitelja Edin-bega, da zasede v imenu kralja to ozemlje. V turškem vladnem poslopu je župan dr. Medve prebral v ogrskem jeziku pooblastilo vlade, da naj zasede otok, ki pripade odslej naprej imenovanemu komitatu. Obljubil je, da bodo prebivalci zasedenega otoka polnopravni ogrski državljani in je pozval oršavskega sodnika, da naj prevzame upravo otoka. Navzoči so to podpisali. Turški upravitelj, kateremu so protokol ponudili v podpis, je izjavil, da mora prej s turško vlado stopiti v dogovor. Veliki župan pa mu je odgovoril, da tega ne more upoštevati in mu je dovolil, da sme ostati na otoku dokler ne dobi odgovora od turške vlade. Nato je Edin-beg brzojavil v Carigrad, na kar je odpoval na Dunaj. Posadka, ki je že prej bila na otoku, se je pomnožila z oddelkom ogrskega orožništva.

Povod za zasedenje tega otoka je sklep miru med Turčijo in zaveznimi balkanskimi državami. — Vsled mirovne pogodbe bo vse nekdanje turško ozemlje zapadlo od črte Midia—Enos v last zaveznikov. Da ne bi tega otoka, ki je že od l. 1878. pod avstrijsko-ogrskim varstvom, zasedli Srbi ali kdo drugi, ga je naša država z ozirom na njegov veliki vojaški pomen zasedla. Otok Ada-Kale je poldrugi kilometer dolg in 600 m širok. Prebivalcev ima kakih 2000, ki so vsi mohamedanske vere. Otok leži blizu mesta Orsova ter je oddaljen od ogrske meje 200 m, od srbske pa 400 metrov. Na otoku je postavil cesar Karl VI. močne utrbe z namenom, da zapre plovo po Donavi in da se ne zgradi na tem primernem mestu most čez Donavo. L. 1716. ga je zavzel princ Evgen, in otok je ostal avstrijski do l. 1738. Po 4tedenskem obleganju se je moral otok udati Turkom. L. 1790. je Avstrija otok zopet zasedla, a ga je morala pozneje ponovno izročiti Turčiji. Ko so morali Turki l. 1867. zapustiti svoje utrbe v Srbiji, je ostal ta otok s privoljenjem naše države v turški oblasti, dokler ga niso velesile prepustile na berolinskem zborovanju varstvu Avstro-Ogrske. Od tedaj so ga upravljale avstro-ogrške in turške oblasti. Prebivalci niso plačevali ne davkov in ne carine ter so se preživljali s poljedelstvom in tujskim prometom. Na otoku je bilo do sedaj avstrijsko in turško vojaštvo. Sedanji avstro-ogrski posadki je poveljeval naš rojak iz Devina na Primorskem, stotnik Ples.

Otok je zasedla Ogrska, kar pa v Avstriji iz državnopravnega stališča ne najde odobrenja. Otok bi se bil imel zasesti v imenu Avstro-Ogrske, dočim se je zasedel samo v imenu ogrske vlade. Ogrska uprava je že začela poslovati na zasedenem otoku. Prvi njen čin je bil, da je okrajni zdravnik iz Orsove, dr. Švare, vsem majhnim otrokom stavil kože. Dosedanji turški upravitelj, kateremu je turški poslanik na Dunaju dal navodila, naj ogrskega prilastenja ne pripozna ter naj skuša nadaljevati svoje poslovanje, se je vrnil na otok. Turčija bo proti zasedenju ugovarjala. Najbrž bo konferenca poslanikov v Londonu razpravljala tudi o usodi otoka Ada-Kale. Listi poročajo, da bodo nekatere velevlasti odločno protestirale proti zasedenju tega otoka.

Bolgarija in Srbija.

Med Srbi in Bolgari je nastalo, kakor poročajo listi, zelo napeto razmerje, ker se baje Srbi nočejo držati pogodbe glede ureditve mej zavzetega ozemlja, kakor sta se Srbija in Bolgarija dogovorili pred vojsko s Turčijo. Srbi hočejo obdržati mnogo onega ozemlja, ki je bilo določeno za Bolgare, n. pr. Bitolj. Radi tega je nastal med obema državama oster spor in se je bati, da res pride do vojske med Bolgari in Srbi. Srbska vlada je baje vpoklicala vse častnike in vojake, ki so bili odpuščeni po sklepu premirja. Tudi oni so vpoklicani, ki se nahajajo na dopustu in kojih dopust še ni potekel. V Macedoniji se nadaljujejo oboroževanja.

Bolgarija se obnaša bolj miroljubno kot Srbija. Bolgarski vladni list „Mir“ piše, da so balkanske države dosegle svoje uspehe le vsled medsebojne zveze. Balkanska zveza je po vojski prav tako potrebna kakor med vojsko; balkanska zveza je glavni pogoj za resnično neodvisnost balkanskih držav. Za pravično razdelitev osvojenega ozemlja se je treba ozirati na dvoje, namreč na medsebojne pogodbe in na izvršeno delo ter na žrtve. Bolgarska vlada upa, da se bo razdelitev Balkana mirno izvršila.

Srbi zahtevajo, naj bo reka Vardar meja med Srbijo in Bolgarijo. Bolgari pa se temu protivijo, ker bi potem ostal Bitolj v srbski oblasti. Domneva se,

da bo skušala Rusija pomirjujoče vplivati na obe državi in bo tudi ona določila končno mejo.

Ruska pomoč.

Ruski zunanji minister je na željo carja Nikolaja predložil ruski dumi (državnemu zboru) predlog, po katerem se določi 2.150.000 K podpore za nakup živeža prebivalstvu Črne gore. Duma je predlog z veseljem sprejela. Vest o naklonjenosti ruskega naroda do ubogih Črnogorcev je vzbudila v celi Črni gori veliko radost.

Vojne priprave in izgube balkanskih držav.

Po službenih podatkih je izgubila Bolgarija v vojski 32.000 mrtvih in 53.000 ranjenih, 3100 vojakov je bilo vjetih. Srbija je imela 20.000—27.000 mrtvih in ranjenih, Črna gora pa 7000 mrtvih in ranjenih. Mobilizirala pa je Bolgarija: 216.000 pehote, 72.000 posebnih čet (pionirji, tren), 50.000 rezerve, 50.000 domobranstva, 2 letnika milice, vsega skupaj z domobranstvom 70.000 mož, 15.000 makedonskih prostovoljcev, 30.000 vnovačenih vojakov iz Makedonije, 70.000 mož za priprego in saniteto in 50.000 mož za varstveno službo.

Posledice vojnega stanja v Dalmaciji

Vojne priprave v Kotoru v Dalmaciji bodo tamšnjemu prebivalstvu ostale dolgo časa v slabem spominu. Iz vojnih ozirov so posekali krasni hrastov gozd nad trinitaškim prelazom; tudi v obsegu visokega Vermaca, blizu krtolskega zaliva in Krivošija so posekali mnogo drevja. Koliko je padlo pod sekiro oljk, mandelnov in cepljenih kostanjev! Poljske zidove, ki si jih je ljudstvo s težko muko profi tatovom in živini napravilo, so porušili, da kamen ni ostal na kamenu. Podrli so tudi mnogo hiš. Vsled mnogobrojnih vojaških čet so cene živilom silno poskočile. Treba bo velikih svot, da se ljudstvu povzročena škoda povrne.

Rezervisti gredo domov.

„Militärische Rundschau“ poroča dne 17. t. m.: Danes dobe vsa korna poveljstva od I.—XIV. kora odlok, glasom katerega se imajo odpuštili vsi rezervisti letnikov 1909 in 1908. Od zadnjega letnika se nahajajo rezervisti le pri kavaleriji. Dalje je bil odrejen delni odpust nadomestnih rezervnih letnikov 1910 in 1911, skupno okoli 15.000 mož. Skupno število vseh rezervistov in nadomestnih rezervistov, ki bodo odpuščeni, znaša okoli 50.000 mož. Le v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji se odpust rezervistov za enkrat še ne izvrši.

Politični ogled.

— Naš cesar. Kljub visoki starosti je cesarjevo zdravstveno stanje v zadnjem času naravnost izborna. Cesar se osebno udeleži procesije sv. Rešnjega Telesa in tudi otvoritve jubilejne bolnišnice na Dunaju.

— Cesarska rodbina. Kakor vsako leto, tako bo cesar tudi letos svoje počitnice prebil v Ištu, in sicer od meseca julija do septembra. Prestolonaslednik Fr. Ferdinand bo s svojo rodbino čez počitnice najprej na Češkem na gradu Konopišt, meseca septembra pa se preseli zopet v Miramar. Nadvojvodinja Marija Jožefa ostane do konca junija na Dunaju, ker bo njen sin Maks delal na gimnaziji zrelostni izpit, potem pa se poda na Jadransko morje. Nadvojvoda Karl Franc Jožef bo z nadvojvodinjo Cito in s sinčkom Otonom bival najprej na Nižjem Avstrijskem v vili Varthole, pozneje pa v Bistrici na Zgornjem Štajerskem. Nadvojvodinja Marija Valerija je sedaj pri svoji hčeri grofici Elizabeti Valdburg, ker pričakujejo veselega dogodka, pozneje pa bo šla k svojemu očetu v Išt.

— Deželnozborske volitve na Goriškem delajo slovenskim kakor tudi laškim liberalcem mnogo preglavice. Tudi v tej deželi, v kateri so do zadnjega časa imeli liberalci še glavno besedo, sedaj nihče več ne mara za nje. Posebno hudo se zvijajo laški liberalci, kateri so imeli do sedaj iz svoje srede deželnega glavarja. Kakor kažejo razmere, bo liberalcem na Goriškem pri bodočih volitvah skoro gotovo popolnoma odklenalo. Da bi se še vsaj količkaj opomogli, ponujajo laški liberalci sedaj katoliški stranki kompromis ali medsebojno podporo za volitve. A katoliška stranka, laška kakor tudi slovenska, je tako močna, da ne potrebuje liberalne podpore. Nemila usoda preganja liberalce povsod!

— Slovenci v Trstu se borijo na enak način za svoje narodne in politične pravice kot mi štajerski Slovenci. V tržaškem deželnem zboru so vložili italijani skoro enak predlog kot Wastian v štajerskem, po katerem bi šolsko nadzorstvo popolnoma dobili v roke Italijani. Slovenski poslanci so začeli radi tega obstruirati, da bi zabranili nameravano krivico. Deželni zbor ni mogel delovati in vlada ga je dne 16. t. mes. zaključila. Vsi Slovenci, celo liberalni, odobrujejo obstrukcijo tržaških Slovencev, ker se gre za važno narodno stvar. A pri nas na Štajerskem pa slovenski liberalci obstrukcijo naših poslancev, ki je v primeri s tržaško še večjega narodnega pomena, preklinjajo.

— Za župana v Zagrebu na Hrvaškem je zopet izvoljen dosedanji župan stavbenik Janko Holjac. — Listi poročajo, da bo morda za novega hrvaškega bana imenovan bivši ban baron Rauh. Domneva se namreč, da se dosedanji ban Cuvaj ne bo več vrnil na svoje mesto. Cesar je dne 16. t. m. sprejel barona Rauha. Iz tega se sklepa, da utegne postati Rauh Cuvajev naslednik.

— **Spor med Rusini in Poljaki.** Ker se vladi ni posrečilo, doseči sporazum med Rusini in Poljaki v Galiciji in ker se tudi volilna preosnova za deželni zbor ni posrečila, je gališki cesarski namestnik Bobrzinski odstopil. Na njegovo mesto je cesar imenoval bivšega ministra pl. Koritovskega. Vlada je takoj tudi razpustila gališki deželni zbor. Nove volitve se bodo vršile po sledečem redu: dne 30. junija za kmečke občine, za mesta in trge 3. julija, za obrtne in trg. zbornice 4. julija in za veleposestvo dne 8. julija.

— **Nemški državni tajnik Jagow** je obiskal zadnje dni prejšnjega tedna na Dunaju našega zunanje-ga ministra grofa Berhtolda. Oba državnika sta se posvetovala o važnih političnih vprašanjih, o katerih pa javnost le malokaj izve. Na cesarskem dvoru se je na čast Jagowu priredil sijajen obed, katerega so se udeležili razni avstrijski in nemški odličnjaki.

— **Na Pruskem** so imeli volitve. Svobodomiselnih stranke in strančice s socialnimi demokrati vred so upale na velike uspehe. Kdor je čital njihove liste, je moral misliti, da je vsa Prusija že v njihovem taboru. Ti ljudje so si pač povsod enaki. Toda vse svobodomiselnih stranke skupaj niso dobile toliko mandatov, kakor katoliška stranka Centrum sama za-se. Najmočnejša stranka je konzervativna stranka, h kateri pripadajo verni protestanti. Ta in Centrum imata na Pruskem večino. Žalostno je, da so pri teh volitvah Poljaki izgubili par mandatov.

— **Nemško nasilstvo.** Dosedaj je nastopala Nemčija nasilno samo proti Poljakom, odslej hoče storiti isto tudi proti Francozom in Alzaško-Lotrinskem. Pripravlja nove zakone, s katerimi hoče zatreti neljube ji francoske časopise, razpustiti nekatera društva ter nadzorovati shode. Ker se vsaka krivica na zemlji kaznuje, se bo tudi Nemcem nekaj gotovo pošteno vračalo.

— **Sredozemsko morje.** Na Sredozemskem morju plava brodovje štirih veselil: Avstrije Italije, Francije in Anglije. V slučaju vojske med Anglijo in Nemčijo pa bo moralo vse angleško brodovje tudi iz Sredozemskega morja odpluti v Severno morje na bitko proti Nemčiji. V Sredozemskem morju ostane Francija sama nasproti Avstriji in Italiji. Zato pa se ta pripravlja, da bi dobila premoč čez oba nasprotnika. V francoski gosposki zbornici se radi tega predlaga, naj Francija vse stori in naj stane kar hoče, da bo njeno brodovje večje kakor združeno brodovje Avstrije in Italije. Francija pač misli, da bo Avstrija ostala na večne čase zvezana z Italijo, in ne ve, da je v Avstriji splošno mnenje Italiji neprijateljsko.

— **Rimski župan žid Nathan,** velik nasprotnik katoliške cerkve, je odstopil. Listi poročajo, da muči Nathana neozdravljiva bolezen. Nekateri Nathanovi ožji prijatelji hočejo odstopivšega župana pregovoriti, da bi zopet sprejel županstvo. A ta se ne da omehčati. Nathan je lansko leto na nekem shodu laških prostožidarjev izrekel te-le besede: „Ko ne bi imel Rim od papeštva gospodarskega dobička, bi bil jaz prvi, ki bi pognal papeža iz Rima“. A ni še preteklo eno leto, pa je že Nathan odložil župansko čast radi hude bolezni, a rimski papež je še vedno na svojem mestu.

— **Italijani v Tripolisu.** Iz Benghasija so prišla poročila, da so močni arabski oddelki dne 16. t. m. napadli italijansko taborišče pri kraju Etangi. Prišlo je do hudega boja. Se-le tedaj, ko so dobili Italijani pomoč, so se morali Arabci umakniti. Izgube na obeh straneh so znatne. Italijani so se nato umaknili proti mestu Derna. Italijani torej še nimajo Tripolisa popolnoma v svoji oblasti. Arabci nočejo svoje rodne grude Lahom kar tako prepustiti.

— **Kramarska Anglija.** Dočim se druge države pogovarjajo, pogajajo in kregajo zaradi Turčije in balkanskih držav, misli Anglija tudi na-se. Prva ji je ljubezen do same sebe, potem še-le ljubezen do drugih. Ko so druge države gledale na Skader, se je Anglija mirno pogajala s Turčijo in Perzijo. V Perziji si je zagotovila zopet nekaj več pravic zaradi železnic in denarnih zadev, Turčija pa je Angliji v Mali Aziji dala dovoljenje velike važnosti: čez deželo Koneit obdrži Turčija samo imenoma še gospodarstvo, čez polotok El Katr in otoka Bahrein in Maskat pa se popolnoma odreče svojemu gospodarstvu. V Perzijskem zalivu je odstopila Turčija Angliji vodno policijo. Ker tudi Nemčija, Francija in Rusija škilijo v maloazijsko Turčijo in Perzijo, so kajpada radi angleških uspehov zelo ozlovoljene. Toda kdor prej pride, prej melje.

— **Japonci in Amerikanci.** V Severni Ameriki, posebno v Kaliforniji, se nahajajo velike japonske naselbine. Amerikanci, ki sicer hočejo veljati za svobodoljubne ljudi, smatrajo Japonce za manj vreden narod in jih posebno glede trgovine in šol zapostavljajo. V Kaliforniji so sklenili tudi postaviti glasom katere se japonskim naseljencem zabranjuje pridobivanje zemljiške posesti. Japonci tudi ne smejo imeti svojih lastnih domov. Med Japonsko in Amerikanci se je radi tega zapostavljanja razvilo veliko sovraštvo. Japonska vlada se za svoje rojake v Ameriki močno poteguje. Med Amerikanci in naseljenimi Evropejci vlada veliko sovraštvo proti Japoncem. Strune so vsak dan bolj napete. Listi poročajo, da utegne priti med Japonci in Amerikanci do krvavih preprirov. Ameriška vlada je za mobilizacijo brodovja in armade že vse pripravila.

— **Izjemno stanje v Pekingju na Kitajskem.** Kitajci kujejo zaroto proti sedanji vladi, posebno pa proti voditelju vlade, Juansikaju. Že zadnjič smo poročali, da je začelo ga Kitajskim vreti, ker ljudstvo ni zadovoljno z vlado. Sedaj se poroča iz Pekingja, da so odkrili obširno zaroto, katera je imela namen, organizirati upor po celi deželi. Vlada je odredila stroge

in obširne varnostne odredbe, voditelje zarote pa je dala takoj postreliti.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

25. nedelja: 2. po Binkoštih; Gregor VII; Urban, papež.
26. ponedeljek: Filip Neri, spozn.; Eleoterij.
27. torek: Magdalena Pac; Beda, devica.
28. sredo: Augustin; German; Viljem.
29. četrtek: Maksim, škof; Teodozija, mučenica.
30. petek: Srce Jezusovo; Ferdinand.
31. sobota: Angela, devica; Kancijan in tovariši.

— **Duhovniške vesti.** Župnijo Trbovlje je dobil velečastiti gospod Franc Časl, župnik pri Sv. Lenartu nad Laškim, župnija Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah pa je podeljena častitemu gospodu Fr. Trop, kornemu vikarju v Mariboru.

— **Iz poštne službe.** Poštni pristav Alfred Wagner je prestavljen iz Beljaka v Maribor.

— **Iz politične službe.** Začasni okrajni komisar dr. Alfonz pl. Janta-Polecinski, ki je bil pred leti nastavljen pri mariborskem okrajnem glavarstvu, je imenovan za definitivnega okrajnega komisarja v Gradcu.

— **Učiteljske vesti.** Začasna učiteljica Matilda Požar v Vojniku je imenovana za stalno učiteljico istotam; začasni učitelj Ivan Krajnc v Št. Lovrencu na Dravskem polju za učitelja ravno tako; začasna učiteljica v Majšpergu, Regina Gobec, ostane istotam kot stalna učiteljica; začasni učitelj Friderik Majcen v Sv. Urbanu pri Ptujju za stalnega učitelja istotam; Avgust Salamun v Rogatcu je imenovan za stalnega učitelja. V pokoj je stopila stalna učiteljica Amalija Pirh v Št. Petru pri Radgoni.

— **Sv. Oče** je prvokrat po svoji boleznici sprejel te dni kardinala Ferrata, ki se je vrnil od evharističnega shoda na Malti. Sprejem je trajal 3 minute. Sv. Oče je še zelo slab in bo po par tednih, ako se bo zdravje tako vračalo kot zadnje dni, zopet okreval v toliko, da bo lahko izvrševal svoje višepastirske posle.

— **Posvečenje novega poreško-puljskega škofa.** Posvečenje novoimenovanega poreško-puljskega škofa dr. Trifuna Pederzollija se bo vršilo na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. junija. Posvečenju bodo prisotni goriški knez nadškof, ljubljanski knezoškof ter tržaški in krški škof.

— **Velika prijateljica Jugoslovanov** je soproga našega prestolonaslednika, vojvodinja Sofija Hohenberg. To je že opetovano pokazala. Sedaj poročajo listi, da je visoka gospa darovala dragoceno monštranco za hrvaško cerkev na Dunaju. Monštranca je krasno umetniško delo in bo reš v krasoto in poveličanje službe sožje.

— **Spremembe v vojaških garnizijah.** V vojnih korih št. 3 (Gradec) in 14 (Inomost) se izvršijo letos večje garnizijske izpremembe. Mariborski pešpolk št. 47, ki se je nahajal skoro 20 let v Gorici, je prestavljen v Inomost na Tirolsko. Kranjski pešpolk št. 17, ki je bil od l. 1893 v Celovcu, se premesti v Gorico, in celovski polk št. 7 iz Gradea v Celovec. Huzarski polk št. 16, ki se nahaja sedaj v Mariboru, pride v neko galijsko garnizijo, v Maribor pa prestavi huzarski polk št. 17 iz Lancuta na Ogrskem. 28. pešpolk, ki je bil komaj eno leto v Inomostu, je prestavljen na Moravsko. V Gradec pride 14. (hesenski) pešpolk. Tudi pri posameznih bataljonih in drugih posadkah na jugu se izvrše garnizijske izpremembe.

— **Koledar Kmečke Zveze.** Kakor smo že poročali, izda Kmečka Zveza za prihodnje leto 1914 svoj koledar, ki bo velike važnosti za člane Slovenske Km. Zveze. Ta žepni koledar izide letos meseca oktobra in bo imel zelo poučne članke o živinoreji, svinjereji, perutninarstvu, mlekarstvu, obdelovanju travnikov, vinarstvu, kletarstvu, sadjereji, živinozdravilstvu, gozdarstvu itd. V koledarju bo tudi dnevnik o dohodkih in stroških, delavski zapisnik in razne potrebne tabele. Zraven bo vezanih 60 listov belega papirja za razne zapise. Ves koledar bo v platno vezan in bo obsegal nad 350 strani. Člani Slovenske Kmečke Zveze, ki plačajo za leto 1913 udnine 1 K, dobijo koledar zastonj. Kdor koledar takoj naroči in pošlje denar naprej vsaj do 1. julija t. l., ga dobi tudi za 1 K. Pozneje bo stal koledar 1 K 50vin. Koledar se naroči in plača v tiskarni Sv. Cirila v Mariboru. Somišljeniki, agitirajte za koledar! Zbirajte naročnino in pošljite jo do 1. julija t. l. tiskarni Sv. Cirila! V vsaki hiši, kjer je „Slovenski Gospodar“, naj bo tudi njegov koledar! Prihodnje dni se bodo na zaupnike K. Z. razposlali oklice za nabiranje udnine in nabiralne pole. Kdor pomotoma ne bi dobil oklicev, naj piše K. Z. po-nje.

— **Našo mladino bi radi.** Graški nemški listi razglašajo, da se je s pomočjo Südmarmé in drugih nemških napadalnih društev ustanovila v Gradcu pisarna, ki ima nalogo, brezplačno preskrbeti mladeničem, ki želijo, izučiti se kake obrti, mojstre, in sicer take, ki jih bodo vzgojevali v strogo nemškem in svobodomiselnem duhu, to se pravi take, ki bodo iztrgali slovenskim mladeničem iz srca ljubezen do slovenske besede in katoliške vere. Stariši, ki hočete dati svoje sinove v kako mesto, ali kakemu mojstru v tujino učiti kake obrti, bodite pozorni! Svoj zaklad, svojih otrok ne prodajte za Südmarmé in lutrovske zlatnike. Poiščite svojim sinovom vsaj krščansko mislečih mojstrov. Obrnite se na kako katoliško društvo, ki vam bo gotovo rade volje poizvedelo za kakšnega poštenega mojstra.

* **Zakaj samo za nemški del dežele?** V Andricu blizu Gradea obstoji poljedelska zimska šola za kmečke fante. Dne 30. aprila se je končal letošnji polletni tečaj. Z odliko sta izdelala zimsko šolo Slovenca Alojz Godec in Gašpar Karničnik iz Rudečega brega pri St. Lovrencu nad Mariborom; znamenje, da so Slovenci tudi v nemških šolah glede bistroumnosti daleč pred Nemci. Okrajni zastop graške okolice, ki je priredil ta tečaj, je dobil od dežele in države podporo. Zakaj pa se za slovenski del dežele ne prirejajo taki tečaji? Deželni odbor in nemškutarska ter liberalna gospoda v okrajnih zastopih nima denarja za izobrazbo kmečkega ljudstva. Pač pa se dajejo podpore za nemška hujskajoča društva. Tako je na Štajerskem!

* **Nemška surovost v Gradcu.** Ob priliki slavnosti nemških katoliških dijakov v Gradcu je bila na vsporedu tudi pontifikalna sv. maša v cerkvi Srca Jezusovega, h kateri so se peljala v slovesnem sprevodu zastopstva vseh katoliških nemških akademskih društev Avstrije in Nemčije z zastavami. Že po ulicah so bile demonstracije zelo burne. Liberalni burši in fakinaža je obmetavala spreved z jajci, tulila in žvižgala, skakala na vozove in trgala katoliškim dijakom čepice raz glave. Več katoliških akademikov je bilo ranjenih, najbolj pa zastavonoša nemškega katoliškega akademikega društva Vindelicija iz Monakovega, ki so ga morali prepeljati v bolnišnico. Baje so se nemški katoliški dijaki iz rajha, ki so se udeležili slavnosti, pritožili pri nemškem konzulu in brzojavno pri zunanjem ministru. Pred cerkvijo Srca Jezusovega je število razgrajavev tako narastlo in so bili tako divji, da jim policija ni bila več kos. Vrsta vozov je bila pretrgana, a vendar so vse zastave akademskih društev — kakih 16 — in vsi zastopniki dospeli srečno do cerkve. Seveda v kakem stanu! Mnogi so krvaveli, mnogim so pa manjkale čepice. Krasne paradne obleke in zastave so bile umazane od gnilih jajc. Za ograjo, ki je okrog cerkve, pa je tulila in žvižgala divja množica buršev in drugih surovežev, žugala s valicami, jih metala čez ograjo, ki jo je policija zaprla, metala gnila jajca proti cerkvi in tam zbranim dijakom in katoliškemu občinstvu. Položaj je bil skrajno nevaren in policija je bila brez moči. Zato je morala priti vojaška pomoč. Ko se je začela sv. maša, se je zaslišala vojaška trobenta in pred cerkvijo sta se prikazali 2 kompaniji 27. pešpolka in eskadron huzarjev. Katoliško občinstvo je sprejelo vojaštvo z „Bravo“-klici in ploskanjem, besni svobodomiselnih burši in suroveži pa so tulili plut! in na huzarje so letela gnila jajca. Pred bajoneti in sabljami so se morali seveda divji burši umakniti. V pol ure so bile množične okrog cerkve izpraznjene in ob ¼ na 2. uro se je slovesni izprevod kolikor toliko nemoteno podal iz cerkve. — Tujci, ki so bili priča surovostim zbesnele nemško-nacionalne mladine, so se zgražali nad temi nesramnimi čini.

* **Ogledalo nemške omike.** Viteštvo nemško-nacionalnih in liberalnih „kulturonoscev“ se je pri letošnjih binkoštnih izgredivih v Gradcu zopet pokazalo v novi luči. Ko se je namreč približal avtomobil, v katerem sta bila g. Engelhofer in njegova gospa, oba vrla katoličana, so zagnali nemški svobodomiselnici velik hrup in obsuli voz s kamenjem. G. Engelhoferja so polili z blatom in gnojnico, njegovo gospo, ki je v celem mestu jako spoštovana in cenjena, pa so s palicami tolkli po obrazu in jo z blatom onesnažili. Taka je glasovita nemška omika! Niti ženske, ki ni storila nič drugega hudega, nego, da se je vsled svoje-ga katoliškega prepričanja udeležila slavnosti katoliške mladine, ni pustila ta druhal pri miru. Radovedni smo, kako bo „Štajerc“, ki je velik prijatelj nemško-nacionalnih hujskačev, opravičil in podpisal te svinjarije podivjane nemške mladine.

* **Pohod Narodne stranke v Mariboru.** Na Štajerskem se liberalcem že od nekaj ne godi posebno dobro. Pri volitvah propadajo, njihove organizacije so od prve do zadnje jetične, težave imajo s svojim glasilom „Narodni List“, katerega le malokdo plača in bere. Strankina organizacija temelji le na liberalnih učiteljih, uradnikih in advokatih. Da bi se celjski liberalizem prenesel tudi v severni del Spodnjega Štajerija, je sklicala Narodna stranka v nedeljo, dne 18. t. m. v Mariboru shod svojih zaupnikov iz Podravja, Slovenskih goric in Dravskega polja. Liberalni veljaki so upali, da bodo z lepo sestavljenimi vabili dosegli, da bo prišlo na zborovanje mnogo kmečkega ljudstva. Vabili so celo odlične naše pristaše iz mariborske okolice. A kdo je prišel? Iz Celja so priromeli vsi generali Narodne stranke, med njimi dr. Kukovec, dr. Božič, dr. Janko Serneec, Stibler in drugi. Iz Ptujja je prišel advokat dr. Fermeve in njegovi zvesti. Od mariborskih gospodov liberalcev pa smo opazili kranjskega uradnika Kežžarja, advokata dr. Rosino in dr. VI. Serneca, nekaj profesorjev, uradnikov in celo tro-po raznih škriccev; navzočih je bilo tudi par trgovcev in gostilničarjev, kmetov pa ni bilo niti toliko, kot prstov na eni roki. Dr. Kukovec in dr. Božič, kakor tudi večina drugih govornikov, niso povedali nič novega. Zabavljalo se je posebno čez Kmečko Zvezo in njene poslance. Le zdravnik dr. Janko Serneec iz Celja je povedal nekaj novega, kar pa je že tako staro kot Narodna stranka, namreč, da morajo pristaši stranke seči bolj globoko v svoje denarne žaklje, sicer bo prišla cela organizacija na nič, posebno pa „Narodni List“. Posebnega veselja ta novica med zborovalci ni vzbudila. Sentlenartski advokat dr. Gorišek, ki bi naj bil poročal, kako se mora izvesti strankina organizacija, je priporočal, da se naj Narodna stranka pri ljudstvu ne pokaže kot liberalna, ampak naj po ovin-kih doseže svoje cilje. Lepo se je postavil tudi ptujski advokat dr. Fermeve, ki se je spravil nad poslanca

Brenčiča in je hvalil „Sloga“. Dr. Kukovec ga je zavrnil, češ „Sloga“ naj propade, a podpora, katero da ptujška posojilnica za njo, naj se da „Narodnemu Listu“. Uspeh celega shoda je bil skrajno slab. Liberalna želja, da bi se Narodna stranka utaborila med kmečkim ljudstvom v naših krajih, jim je splavala po vodi. Liberalne advokate in učitelje, škrice in nemškutarsko-liberalne krčmarje pa vam iz celega srca privoščimo.

*** Bo malo pomagalo!** Na Zidanem mostu in pa drugih postajah južne železnice med Celjem, Trbovljami in Brežicami, se je nemškutarstvo močno vgnedilo. Podružnice Südmarke in Šulferajna cvetejo, slovenščina pa se zelo zapostavlja. V nedeljo, dne 4. maja, se je na Zidanem mostu osnovala zopet nova podružnica Südmarke, h kateri je baje pristopilo celo 150 članov. Nima pomena, da bi se radi tega kregali nad Nemci, a pribiti moramo dejstvo, da so okrepite Nemcev v teh krajih krivi največ liberalci. Namesto, da bi liberalni uradniki skrbeli za zavednost delavstva, za njih organizacije, so pomagali celjskim in posavskim liberalcem hujskati po liberalnih shodih proti našim kmečkim možem, poslancem, duhovnikom in drugim voditeljem. Pri zadnjih državnoborskih volitvah so bili vsi posavski nemškutarji po njih generalu Moškoni komandirani, naj volijo vsi dr. Kukovca. Politična zveza med nemškutarji in liberalci rodi sedaj lepe sadove. Nemškutarjem in Nemcem raste greben, zajedajo se v našo zemljo, ustanavljajo nemške šole in podružnice Südmarke. Liberalci se sicer radi lepšega nekoliko usajajo nad nemškim rovarjenjem, a to je vse le samo špas. Ko bodo prišle zopet volitve, pa bodo celjski liberalci popadali na kolena pred nemškutarji in Nemci ter jih prosili za glasove.

*** Ali je obstrukcija potrebna?** Ugledni kmet nam piše: V liberalnih, a tudi v nemških časopisih, se pogosto obdelujejo naši poslanci zaradi obstrukcije, ker s tem zabranjujejo nemškim mogotcem, v dež. in državnem zboru delovati po njihovih mislih. Vsak pošten in pameten človek mora priznati, kako koristna je Slovence obstrukcija. Naša vlada je nemška, zato vedno Slovence prezira. Nimamo istih pravic, ne uživamo istih dobrot kakor Nemci. Ne dobivamo enakih podpor po toči, mrazu, suši itd. v isti meri kakor Nemci; smo zapostavljeni, čeravno plačujemo iste davke kakor oni. Mar nismo vsi v eni državi, vsi pod enim cesarjem? So li mar Nemci bolj zvesti in udani cesarju in domovini kakor Slovenci in Slovani sploh? Kaj se! Nemci škilijo v Nemčijo, Lahi v Italijo, Madžari bi se radi odcepili od monarhije, le Slovani smo se zvesti cesarju in domovini; a za to ljubezen naj bi bili oropani svojih pravic? Nemci na svojih veseljah pejejo pruske izdajalske pesmi. Naj bi Slovenci peli kje kako srbsko, bolgarsko ali rusko himno, hitro bi se morali po ječah pokoriti; a Nemcem se pa še las ne skrivijo. Nemci bi radi sedeli ob bogato obloženi mizi, se dobro gostili, a mi Slovenci bi se morali zadovoljiti z drobtinicami, ki bi padale od njihove mize. Ali ni to hinavsko? Zakaj ta dvojna mera? Vladati se mora pravično na vse strani! Tedaj bodo tudi prenehale razne obstrukcije in le tedaj bosta mir in ljubezen bivala med avstro-ogorskimi narodi. Zato pa Slovenci, združujmo se; bodimo zavedni, v slogi in edinosti je moč; spoštujmo svoj jezik! Župani, uradniki, bodite zavedni, ne bodite omahljivi, uradujte in zahtevajte le slovenska pisma! Marsikateri, ki razume le par nemških besed, se že šteje za Nemca. Dobro, kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš, pravi pregovor, a rabi tuj jezik le tedaj, kadar je najnujnejše treba. Če bomo složni in zavedni, bomo lažje premagali svoje nasprotnike, lažje iztirjali od Nemcev svoje pravice. Jugoslovanski poslanci, bodite trdni na braniku slovenskega naroda, stojte neustrašeno na straži za naše narodne pravice. Ti pa, slovensko ljudstvo, podpiraj jih v tem boju in zmaga bo naša!

Za bolnišnico usmiljenih bratov. Vkljub slabi letini se je ljudstvo cirkovske župnije na Dravskem polju izkazalo do sedaj najbolj darežljivo; ugledni možje imenovane župnije so nabrali na nabiralne pole zagotovila za 1656 K za stavbo nameravane bolnišnice usmiljenih bratov pri Žalcu v Savinjski dol. Tudi druge župnije, občine in denarni zavodi so že nam zagotovili sledeče svote: v župniji Laporje se je nabralo 418 K, v Strančah pri Konjicah 249 K, v vasi Trnovci pri Ptujju 83 K. Občine so nam obljubile: Loka pri Zidanem mostu 300 K, Sv. Vid nad Valdekom 150 K, Vrhe pri Slovenjgraду 100 K, Tevanje pri Konjicah 100 K, ljudska posojilnica in hranilnica pri „belem volu“ v Celju 500 K in posojilnica v Brežicah 200 K. Vsem blagim dobrotnikom izreka pristržno zahvalo vodstvo nameravanega zavoda. — Drugi posnemajte!

Za Slovensko Stražo nam je poslala gosp. Rozina Antolovič iz Središča lepo število obrabljenih poštinih znamk. Hvala lepa! — Za Slovensko Stražo nam je poslal gospod Josip Ferik 10.000 obrabljenih poštinih znamk. Hvala lepa!

*** Častniki se bodo morali učiti slovenščine.** Znanje polkovnih jezikov namerava vojno ministrstvo na ta način pospeševati, da se bodo odslej mladi poročniki v svrhu priučitve nenemških jezikov pošiljali za dobo od 3 do 4 mesecev v kraje dotične narodnosti. V poštev pridejo večji kraji brez garnizij, kjer stanuje kak upokojeni častnik, ki bi prevzel jezikovni pouk in sprejel častnika na hrano in stanovanje. Za jezikovni pouk bi se dotičnemu upokojenemu častniku priznala primerna odškodnina. V slučaju, ko bi ne bilo dovolj primernih upokojenih častnikov na razpologo, bi se ta jezikovni pouk izročil tudi lahko duhovnikom in učiteljem.

*** Štajerski slovenski rezervisti v boki** kateri so poslali našemu uredništvu iskreno zahvalo za nabrane darove. — Istotako so nam poslali zahvalo rezervisti trdnjavskega topničarskega polka št. 5 na Grkovecu v Krivošiji tik črnogorske meje, za vse darove, ki so jim došli iz domovine letošnjo zimo.

*** Slovanski prostovoljci v balkanski vojski.** Kakor poročajo iz Prage, se je 3736 slovanskih prostovoljcev udeležilo balkanske vojske. Vrnilo se jih je pa le 600 v svojo domovino; 1400 jih je padlo na bojnem polju, 700 pa jih leži po bolnišnicah. Udeležilo se je vojske tudi 40 Čehov, od katerih se jih je vrnilo samo 6. Kakor znano, je šlo tudi par Slovencev na Balkan bojevati: za krst častni in sloboda zlato.

*** Tržno poročilo.** Na sobotnem žitnem tržišču na Dunaju je cena žitu zopet občutno padla. Pšenica je pri 100 kg izgubila 20—30 vin., rž 10—20 vin., oves 40 vin., koruza 20 vin. — Ker so tovarnarji železa v Nemčiji sklenili znižati ceno svojim izdelkom, jim hočejo slediti tudi avstrijski železninarji in bodo znižali ceno za razne vrste železa in orodja za 4—6%. — Ker se je vojska na Balkanu podela, se je oddahnila nekoliko tudi svetovna trgovina. Listi pišejo, da se je v mnogih tovarnah na Češkem, kjer je poprej obrat počival, zopet začelo delo. Balkan rabi sedaj po vojski zopet mnogo blaga. Posebno tvornice suknene blaga in tkanin imajo sedaj zopet mnogo naročil. — Cena živini zelo močno pada. Ker se je bilo bati, da bo radi suše jako malo krme za živino, so živinorejci prignali na zadnje sejme izredno mnogo živine. V teku enega tedna je cena plemeni živini padla pri 100 kg žive teže za 2—6 K, pri pitani pa za 1—4 K. Mesarjem cvete pšenica. Upamo pa, da bo zadnji dež pespešil rast trave in poljskih sadežev in se bo krme še dovolj pridelalo. — Cena rižu se je znižala pri m. stotu za 80 vin. — Petrolejski bogataši zopet zvišajo cene petroleju, ker baje premalo zaslužijo.

*** Strelovod.** Kdor hoče imeti dober in zanesljiv strelovod, naj se obrne na g. Jos. Krambergerja pri Sv. Ani na Krembergu. Več v inseratu.

*** Tvrška M. Tomec** v Humpolcu je priložila zadnji številki za posamezne odjemalce dopisnice z naročilnico za naročilo vzorcev blaga. Skupni odjemalci so jih prejeli že v eni prejšnjih številki.

*** Kaj je na svetu vse mogoče?** Med drugim tudi to, da naročnik turške srečke že po vplačilu 3 K 75 vin. zadene 400000 frankov. Kdor ne verjame, naj piše po dokazila glasom današnjega oglasa „Srečke v korist Slovenski Straži“.

Strašen požar v Požunu (Ogrsko).

Dne 17. t. m. ob 2. uri popoldne je izbruhnil v Požunu, v starem delu mesta, strašen požar. Ravno v tem času je začel pihati silen južni veter, ki je z neznansko naglico razgnal iskre na vse strani mesta. Ko se je posrečilo alarmirati požarno brambo, je bilo že 20 hiš v plamenu. Prebivalci teh hiš so bežali v divjem neredu na vse strani in klicali na pomoč. Alarmirana je bila takoj vsa vojaška garnizija, vse tovarne so ustavile delo in vse, kar more hoditi, je odhitelo na lice mesta.

Vojaštvo je obkolilo vedno bolj se razširjajoče pogorišče in začelo takoj z obširnimi, pomožnim delom. Z Dunaja so takoj brzjavno poklicali na pomoč požarno brambo in reševalna društva. — Odsli so takoj trije oddelki: z avtomobili in z vlakom. Tudi oddelki reševalne družbe in vojaštvo se je odpeljalo z Dunaja v Požun.

Ob 7. uri zvečer je bil pogled na mesto silno žalosten. Male hišice starega mesta, ki so stale že okoli 300—400 let, so gorele z velikanskim plamenom in silni, gosti dimi so se valili po mestnih ulicah. Vojaštvo je popolnoma obkolilo pogorišče in brizgale so delale z neumorno naglico. Požar se je bliskoma razširil. Ob 3. uri popoldne je bilo 6, ob ¼. uri popoldne že 90 hiš popolnoma vpepeljenih. V hišah so prebivali večinoma sami delavci. Nesrečni ljudje so zbežali na ulice in pustili v hišah bolnike ter stare ljudi. Vojski in gasilci so ponovno z lastno nevarnostjo reševali zaostale otroke, starce in bolnike iz gorelih hiš. Bolnike so takoj odpeljali v bolnišnice.

Cela požunska vojaška posadka je bila na nogah. Infanterija je nosila na nosilnicah bolnike in onemogle, artilerija in pionirji pa so podpirali gasilna društva. Nadvojvoda Friderik je takoj prisel na lice mesta in se sam udeleževal reševanja.

Novi del mesta so le z velikim naporom ubranili pred ognjem. Ponesrečila je ena oseba, namreč nek požarni brambovec, ki se je v ognju zadušil. Ranjenih pa je vsled požara okrog 300 ljudi. Zgorelo je skupno okrog 100 hiš. 6 ulic je požar popolnoma uničil. 8000 ljudi je brez strehe. Škoda je ogromna. Požar je nastal, ker so se vnele saje v nekem dimniku in je veter zanesel ogenj na hiše, pokrite s škodljami. — Cesarju so morali med požarom vsako uro poročati o podrobnostih istega.

Mariborski okraj.

Konstantinova slavnost. Dne 18. t. m. se je vršila v kn.-šk. dijaškem semenišču v Mariboru z vso slovesnostjo 1600letnica od cesarja Konstantina Velikega v Milanu razglašene odloka. Slavnosti so prisostvovali skoro vsi p. n. gospodje stolnega kapitelja, več vlč. gg. duhovnikov iz Maribora, nekaj celo od daljnih krajev, gg. bogoslovci, g. ravnatelj dr. Tominšek in nekaj druge odlične gospode iz mesta ter več izvenemskih dijakov. Med slavnostjo so prišli v veliko veselje in navdušenje navzočih prevzvišeni gospod knezoškof dr. Mihael Napotnik, ki so vkljub napornemu opravilu kanonične vizitaci-

je, ki so jo vršili ta dan pri Sv. Magdaleni v Mariboru, počastili to slavnost s svojo navzočnostjo. Slavnost se je vršila nad vse pričakovanje izborna. Dijaki kn.-šk. dijaškega semenišča so proizvedli svoj bogat spored — slavnost je trajala nad tri ure — z vso razumljivostjo in veselim navdušenjem, tako da so njih ekscelenca v svojem nagovoru rekli, da so storili morebiti čez svoje moči.

m Maribor. Vrli slovenski kipar g. Iv. Sojč v Mariboru, Reiserjeva ulica, je izdelal krasen umetniški tabernakelj za župno cerkev Sv. Vida pri Ptujju. Delo, ki res hvali mojstra, je razpostavljeno do 9. junija vsakemu, ki se zanj zanima.

m Maribor. V soboto zvečer so imeli mariborski Nemci slavnost 100letnice zmage nad cesarjem Napoleonom. Pri Götzu so se zbrali vsi „najboljši“ Nemci, med njimi seveda c. kr. uradniki s sodnije, davkarije, okrajnega glavarstva in celo nekaj c. in kr. častnikov. Slavnostni govor je imel znani lutrovski župnik dr. Mahnert, ki je slavil posebno protestante iz Nemčije. Pravil je navzočim, kako velika nevarnost preti Nemcem od Jugoslovancev, kateri so vedno močnejši. — V nedeljo popoldne pa je bila na Sofijinem trgu velika tombola v korist Šulferajnu. Žal, da smo opazili pri tomboli tudi mnogo slovenskega ljudstva. Zakaj pljuvamo v lastno skledo? — Cvetlični dan na korist nemški koči na Pohorju bo, kakor poročajo „Marburgerca“, dne 3. junija, v slučaju slabega vremena pa dne 15. junija. Uprizoritev cvetličnega dneva ima na skrbi Hans Sachs, mariborski glavni zastopnik graške „Wechselseitige“, pri kateri je zavarovanih največ hiš na Spodnjem Štajerskem. Ali Sachs tega noče upoštevati?

m Maribor. C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru nam naznanja: Preselitev c. kr. okrajnega glavarstva mariborskega v uradne prostore, nahajajoče se v novem uradnem poslopju, cesta v park (gaj), I. nadstropje, se vrši v petek, dne 23. maja do sobote, 31. maja 1913. Ob teh dnevih se — izvzemši neodložljive slučaje — ne bo poslovalo (uradovalo) s strankami.

m Ceršak ob Muri. V nedeljo, dne 18. t. m., so imeli Nemci v bližnjem gozdu onstran Mure veliko slavnost na korist nemškemu Šulferajnu. Ob koncu so se pa baje stepli med seboj. — Naša skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze zelo lepo napreduje. Novi udje pridno pristopajo. Dne 18. t. m. se je vršil zopet mesečni sestanek pri g. Hamerju.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Društvena veselica na binkoštni ponedeljek je prav povoljno izpadla. Prireditven prostor je bil natlačeno poln. Med celo množico vrlih, zavednih domačinov smo opazili tudi goste iz Maribora, Št. Lenarta, Sv. Trojice. Prav lepo število pa je prišlo sosednjih Anovčanov v spremstvu svojega č. g. kaplana. Igralci igre: „Ne kličite vruga“, tamburaši in pevci so želi splošno hvalo in priznanje. Prosta zabava v gostilni „Pri pošti“ je nudila vsem obilo užitka in veselja. Veselica se je vršila v šoli in to vkljub nasprotovanju učitelja Plenka. Njegov protest pač v tem oziru nikdar nič ne izda, kajti od okrajnega šolskega sveta imamo zagotovilo, da bomo zopet dobili dovoljenje, igrati v šoli, če bomo le prosili. Torej gospod Plenka, nikar se prihodnjič zopet ne trudite, nam prireditve a šoli onemogočiti, ker bo itak zaman, kakor je bilo tokrat.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Gospod Fr. Škerlec, trgovec tukaj, je podaril našemu Katoliškemu bralnemu društvu krasno, veliko slovensko zastavo, za kar mu tem potom izrekamo srčno hvalo.

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Da se prihodnjič pri naših veseljah izognemo vsem neprilikam, vsemu nasprotovanju od gotove strani, zato smo sklenili, postaviti se, ako bo šlo, na lastne noge in postaviti malo dvorano, kjer bomo nemoteno igrali, tamburali ter se izobraževali. V ta namen se že sedaj obračamo do vseh zavednih faranov s prošnjo, da nam blagovolijo blagohotno pomagati in nas, da izpeljemo, kar nameravamo, podpirati. Ako vsak po svojih močeh pomaga, izkaže veliko pomoč.

m Sv. Bolfenk v Slov. gor. Tukaj so se pripetile v zadnjem času 3 velike nesreče. Dne 28. aprila je padel Franc Celcar, želez v Bišu, z voza, si zlomil tilnik in drugo jutro umrl. Veteranci in godci, njegovi bivši tovariši, so mu priredili lep pogreb. Na domu so mu cerkveni pevci zapeli pretresljivo slovo, da se je porosilo marsikatero oko. — Dne 4. maja je sunil vol 48 let starega hlapca Franca Rajšp v Bišu v trebuh tako, da je čez par dni umrl. — Dva dni pozneje je prišel kmečki sin Jožef v Trnovcih pod z listjem obložen voz, ki mu je strl ramo in poškodoval lice. Vsakdo pomiluje pridnega mladeniča, a upanje je, da okreva. — Nagle in nepredvidene smrti reši nas, o Gospod!

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Birmska slovesnost dne 4. maja t. l. je bila prav veličastna. Milostljivi gospod knezoškof so se pripeljali k nam že 3. maja popoldne ob ¼. uri iz Pušave. Šentlovenčani so priredili lep sprejem. Pozdravljali so g. škofa v začetku župnije slavolok z napisom: „Bog blagoslovi Vaš prihod!“; v treu več zastav, in sicer nemške, slovenske, hrvaške, cesarske, papeške, avstrijske, štajerske; pri tržki občinski hiši g. župan Michelitsch; pri hiši Škerbinjek-Ladinek lepo okinčan slavolok; od Voitha do cerkve cel drevored manjših in večjih mlajev; pred cerkvijo pa velikanski, dvostolpen, na Konstantinov jubilej spominjajoč slavolok z napisom: „Pozdrav iz sreča globočin — ovčie šentlovenških zročim — prevzvišeni vladika, Vam!“ Tukaj je pozdravil prevzvišenega domači g. župnik z gg. cerkvenima ključarje-

ma v imenu župnije, mladenič Alojzij Peitler s šopkom cvetlic v imenu šolske mladine, tukaj je prosila mladenka Alojzija Schicker z otroško-nežnimi besedami v imenu birmancev za zakrament sv. birme in g. knezoškofu poklonila krasen šopek cvetlic, zagotavlja: „Kar sre tu bije, kar živi, za Vas, naš oče, vse gori!“ Tukaj jih je tudi čakala šolska mladina pod nadzorstvom dveh gg. učiteljev in dveh gđc. učiteljic. Čarobno lep je bil sobotni večer. Verno in dobro planinsko ljudstvo je zažgalo ogenj ljubezni in udanosti ter veselja — nad 50 raznoličnih kresov. Mi tržani smo se divili ob pogledu na tako lepo razsvetljeno obširno župnijo. — V nedeljo so prevzvišeni služili sv. mašo, pridigovali o dušnih, sovraških in o boju zoper nje po vzgledu sv. Florjana; birmali so 360 otrok.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Na binkoštni ponedeljek so priredili tukaj vrli mariborski gimnazijci pod pokroviteljstvom velečastitega gospoda profesorja dr. Antona Medveda veselico v prid Dijaške kuhinje v Mariboru, ki je krasno uspela. Vprizorili sta se dve gledališki predstavi: „Zaklad“ in „V civilu.“ Akorajno so ves dopoldan viseli nad Pohorjem neprijazni oblaki in je škropil dež, se je zbralo vendar od blizu in daleč mnogo občinstva, da tako podpira prekorično dijaško kuhinjo v Mariboru. Dvorana je bila natlačena polna. Gimnazijci so nastopili vrlo dobro in pokazali, kaj znajo. Pozabiti se ne sme omeniti, da so tudi dame, ki so sodelovale pri igri „Zaklad“, izvrstno nastopile. V prvi vrsti gre vse priznanje Vajdi (gospodična Angelica Hr.), ki se s svojim krasnim nastopom izzvala cele aplavze in so bile nekatere slike tako mične, da so stopile gledalcem solze v oči. Bodi tem potom vsem velecenjenim damam izrečena iskrena hvala za trud in sodelovanje. Tudi vloge Pehač (gospod Kr.), Rovana (gospod Zajšek), Lipe (gospod Vauhnik) so bile dobro rešene. Istotako moramo pohvaliti kvartet pevcev, ki je zapolnil marsikatero mično pesem. Vsem sodelovalnikom izrekamo v imenu Dijaške kuhinje v Mariboru srčno hvalo za trud.

m Hoče. Pretečena nedelja bo gotovo ostala vsem dobro mislečim Hočanom, zlasti še mladeničem, v prav prijetnem spominu, ko se je blagoslovila nova zastava Mladeniške Marijine družbe. V prav lepem številu so se zbrali mladeniči, vsi z Marijinimi znaki, 8 Orlov v krojih, pred župniščem, od koder so ponesli zastavo v slovesni procesiji v spremstvu 5 duhovnikov v cerkev. Po blagoslovitvi zastave — delo č. šolskih sester v Mariboru in stane 590 K 30 vin. — je navduševal vrli organizator mladine, vlč. g. dr. H o h n j e c, mladino, naj posnema Mater božjo in sv. Alojzija, kojih podobi nosi zastava. Zlasti jim je pripočel čistost, v kateri bi naj bil „Alojzij, ta deviški cvet, mladeničem vzor svet.“ Prav posebno se naj spominjajo na besede: Moli in delaj, kajti lenoba je hudičeva postelja. Da pa bo njihovo delo imelo trajno vrednost, naj se ozirajo na brezmadežno Devico in jo naj prosijo, da jih naj „Marija v svoji ljubezni edine ohrani sine“. Kot zvesti Marijini sinovi so pristopili mladeniči, 8 izmed njih v orlovskem kroju, 23 po številu, med slovesno sveto mašo, katero je daroval vlč. gosp. dr. Hohnjec, k sv. obhajilu. S tem so pokazali, kaj jim je mar za zbadanje naših nasprotnikov. Mi smo in hočemo ostati verni katoličani, vedno dobri Marijini sinovi. Tako je bil prvi del slavnosti končan. Popoldne so pa priredili naši Orli veselico z deklamacijo, petjem in šaloigro: „Pravica se je izkazala“. Tudi tukaj je vlč. g. prof. dr. Hohnjec navduševal zlasti mladino, naj se ne stramuje svojega materinega jezika ter se naj vselej in povsod drži naših krščanskih in narodnih načel. Po igri je bila prosta zabava. Vse se je lepo in mirno vršilo.

m Slov. Bistrica. Tukajšnja okrajna hranilnica, v kateri je večina naložen denar slovenskih kmetov, je podelila krajnima šolskima svetoma v Slovenski Bistrici in v Peklu po 500 K podpore. Kako hoče načelstvo hranilnice opravičiti to pristransko razdelitev podpor? Zakaj se ni podelila nobena podpora tudi drugim šolam v okraju, ki so bolj potrebne?

m Maribor. Glasbeno društvo v Mariboru priredi v soboto, dne 24. majnika v Narodnem domu v vrtni dvorani koncert v prid Ruške koč. Prijatelje naših planin in lepe godbe vabimo k obilni udeležbi.

m Sv. Križ pri Mariboru. V nedeljo dne 25. maja se vrši po sv. maši v župnišču letošnji redni občni zbor Kozjaške posojilnice, na katerem bo govoril g. nadrevizor Vlado Pušenjak. Radi tega je želeli, da se vsi člani pa tudi drugi prijatelji združništva tega velevažnega zborovanja prav mnogoštevilno udeležijo.

m Jarenina. V nedeljo, 25. maja ponovi Dekliška zveza gledal. igro „Nežika z Bleda“, v nedeljo, dne 1. junija pa priredi Bralno društvo večjo veselico s sodelovanjem akademičnega društva Zarja v Gradcu.

m Št. Ilj v Slov. gor. Občni zbor Kmet. bralnega društva se vrši v nedeljo dne 25. maja popoldne takoj po večernicah v Slov. Domu. Govori g. dr. Leskovar iz Maribora. Slovenci in Slovenke šentiljske župnije, pridite v obilnem številu!

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice se ne vrši 25. maja 1913, ampak 3. junija 1913 popoldne ob 2. uri pri Pernatu.

m Slivnica pri Mariboru. V nedeljo dne 25. maja po večernicah ponovi Orel v Slivnici krasno ljudsko igro s petjem „Mala pevka“. Vsi zavedni Slovenci iz Hoč in Frama ste povabljeni da pridete v prav obilnem številu. Odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Dne 19. t. m. je v mestni prostijski cerkvi poročal veleč. g. o. F. Juvenal Pihlar svojega brata Blaža Pihlarja z vrlo mladenko, Marijino družbenico in odbornico tukajšnje Dekliške zveze, Miciko Kekec. Obilo sreče!

p Ptuj. Torej je vendar res, da ptujška staroliberalna posojilnica vzdržuje „Slogo“, in sicer tako, da večina zadružnikov tega ne ve. Kakor sem izvedel,

je na nedeljskem shodu Narodne stranke v Mariboru izrazil dr. Kukovec željo, da bi se naj tisti tisočaki, katere žrtvuje posojilnica za razdirajočo „Slogo“, podarili „Narodnemu Listu“. Radoveden sem, ali bo advokat dr. Fermeve sporočil to željo celjskih generalov dr. Jurteli. Mi kmetje, ki smo člani ptujške posojilnice, odločno protestiramo, da bi se v sedanjih slabih časih uporabljal naš kmečki denar za podporo „Sloge“ ali mogoče „Narodnega Lista“. Če ima ptujška posojilnica res toliko odvišnega denarja, naj da raje ubogim slovenskim kmetom našega okraja tiste podpore. Trezno misleče može v ravnatelstvu posojilnice pa pozivamo, da naj v prvi seji storijo v tem oziru odločne korake. Kmet iz ptujške okolice.

p Cirkovce na Dravskem polju. Pri nas imamo trgovca, ki hoče veljati za pristnega Nemca. Dasi rojen Slovenec, dela pri vsaki priliki proti Slovincem. Če prideš v njegovo trgovino, boš slišal vse domače čebljati nemško. Čudno, da nekaterim ljudem tako smrdi slovenski jezik! Če nočete biti pošteni Slovinci, pa jo odvandrajte kam na Prusko, ker Cirkovčani ne potrebujemo nemške omike.

c Cirkovce pri Pragarskem. Dva Cirkovčana sta zopet za eno blamažo bogatejša. Tožila sta našega vlč. g. župnika na vse mogoče načine, a sta se pri vsem imenitno opekla. Seveda je „Štajerc“ vedel povedati, da bo cirkovski g. župnik zaprt, da bo moral s fare in Bog ve kaj še vse. A sedaj pa ta bridka prevara! Le pred svojim pragom prej pometifa! Nek „štiman“ mož je celo grozil, da bo kar od vere odstopil, če se ne zgodi po njegovi volji. A nič ni pomagalo. Dolg nos, pa tak!

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na lepo opremljenem odru s svojimi kulisami, ki jih je zelo lepo in po zmerni ceni naslikal g. Simon Fras, akademični slikar v Slivnici pri Mariboru, nam je naša mladina s svojo prireditvijo na binkoštni ponedeljek zopet pripravila lep užitek. Mnogoštevilni gostje od blizu in daleč so napolnili dvorano. Težavno nalogo, ki so si jo mladenec naložile z uprizoritvijo žaloigre „Vestalka“, so izvršile v splošno zadovoljnost. Mnogo burnega smeha sta povzročili mladenki iz Ptuja s šaljivim dvogovorom in mladeniči z burko: „Kmet in fotograf“. Vmes pa je pel pevski zbor mične pesmi. Za Slovensko Stražo so mladenke s prodajanjem šopkov nabrale 9 K 70 vin. Iskrena hvala vsem!

p Sv. Andraž v Slov. gor. Da so tukajšnji „veljaki“, ki slišijo na ime „Sloga“, sanjali o grabežljivem Judu, ki jih že ima, kakor tudi njihove dolgove, popolnoma na varnem, je gotova reč. In da so videli pri tem grozne strahove, je razvidno iz tega, ker se niso čutili več varne v šolski sobi I. razreda tukajšnje Narodne šole, in so jo odkurili še o pravem času. In zaradi lepšega so drage volje razbobnali, da se maje strop in je „upanje“, da se poruši in tako razbije Bralno društvo, ki je bilo nastanjeno ravnotam. Seveda bo sedaj strop I. šolskega razreda popolnoma nov in Bralno društvo pod „Slogino“ komando bo zopet živorarilo ravno tam in tako kakor doslej, pod pogojem seveda, ako bo napravilo z židom dober „kšeft“ za tiste močne tramove, ki so jih vrgli ven in ki bi po mnenju naših najuglednejših Andraževčanov še držali deset- in desetletja. Z majhnimi stroški bi se bil dal lahko popraviti tisti nedostatek, ne pa, da se sedaj na stroške občine dela to, kar stane tisoče. Takšno je delo pristašev tiste hvalisane „Sloge“ in njene poštene stranke, ki je že odigrala pri Sv. Andražu z nekim dr. Plojem vred.

p Vizmetinci. Občni zbor naše kmetijske podružnice je bil dobro obiskan in splošno zanimanje je kazalo, da je podružnici, ki šteje dosedaj 114 udov, zagotovljen obstoj. Vendar pa je še mnogo posestnikov v naših občinah, ki dosedaj še niso pristopili in upamo, da bodo prihodnje leto izvršili svojo stanovsko dolžnost. Temeljitemu predavanju g. tajnika c. kr. kmetijske družbe, J. Holeca, o nalogah podružnice in njenih članov, so udje sledili s posebno pozornostjo. Izmed sklepov je treba omeniti prošnjo na visoki osrednji odbor, da bi blagovolil vsled letošnje ogromne škode po mrazu izposlovati subvencijo (podporo) za nakup galice in vse potrebno ukreniti, da bi se naše ljudstvo poučilo o veliki škodi, katero povzroča od leta do leta se množeeči trsni škodljivci, grozdni sukač (črvi v grozdju). V svrhu zatiranja tega mrčesa se naj tudi upliva pri šolski oblasti, da bodo dnevi, ki so za pokončevanje tega mrčesa najbolj prikladni, pouka prosti, da se tudi otroci lahko uporabijo za to delo. — Za predsednika novoustanovljene kmetijske podružnice je bil izvoljen g. R. Košar, učitelj in veleposestnik pri Sv. Bolfenku, za podpredsednika g. A. Janežič, župan v Brebrovniku, za tajnika g. A. Borko, župan na Kogu, za blagajnika g. F. Pokrivač, posestnik v Jastreboh; odborniki pa so: č. g. J. Meško, župnik pri Sv. Miklavžu, I. Mohorič, posestnik v Hermancih, J. Tomažič, posestnik v Vizmetincih, I. Munda, župan v Vodrancih in V. Praprotnik, pos. in načelnik krajnega šolskega sveta v Vitani.

p Sv. Miklavž pri Ormožu. Prvo nedeljo v mesecu maju smo imeli pri nas lepo mladinsko slavnost. Blagoslovljeni sta bili zastavi Mladeniške in Dekliške Marijine družbe. Mnogoštevilno zbrani mladini je govoril vspehobujevalne besede dr. Hohnjec, ki je tudi blagoslovil zastavi. Naj bi se krog tistih, ki se zbirajo pod društvenima Marijinima zastavama, širil vedno bolj in bolj!

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Pretekli teden so se zbrali naši „veleumi“ v Straserjevi gostilni, kjer so se postavljali po

svoji navadi. Pomenkovali so se glede občinskih volitev in postavili svoje pristno-nemške kandidate, katerih imena pričajo o starodavnem germanskem pokolenju. Raznih Nemcev, Novakov, Šingojev, Arnušev, Zemljčev, Kranjcev, Erjavcev, Uršičev kar mrgoli. Res, naši Nemci so lahko ponosni na svoje staronemške prednike!

l Slabinci pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Izurjen tat je odnesel iz naše vasi kar 5 panjev čebel. Vkljub nočni straži je v mesečni noči odpeljal po veliki cesti svoj plen. Pač skrajna predrznost!

l Iljaševci. Gospod župan Josip Kosi nam piše, da on ni član gasilnega društva, da ni bil omenjeno nedeljo pri vajah in tudi ni bil v gostilni Farkaš, ko je načelnik bral „Narodni List“. G. župan tudi odločno zanika, da bi bil liberallec. Toliko resnici na ljubo.

Slovenjgraški okraj.

s Soštanj. Kako prav ima naše ljudstvo, da se brani dr. Kukovec in Narodne stranke, katero on vodi, nam zopet dokazuje zborovanje v petek, dne 17. t. m., pri katerem je hotel dr. Kukovec od članov liberalne Posojilnice doseči, da naj pokrijejo izgubo, katero so zakrivali liberalci. Prišel je nepripravljen in mislil, da je na kakem shodu Narodne stranke, kjer se preveč ne pazi na resnico in se da marsikaj obrniti in zaviti. Pri nas jo je pa pošteno izkupil. Vedel ni povedati, ali iznaša izguba 100.000 K ali 200.000 K, ni nam povedal, koliko odstotkov čistega nese hiša na Dunaju. Naše mnenje je namreč, da je po nasvetu celjske Zveze zamenjala liberalna Posojilnica tovarno Vošnjak s hišo na Dunaju v svojo škodo, ker se nismo slišali, da bi hišni posestniki v mestih hiše, ki nesejo vsaj 4% čistega dohodka, zamenjali s tovarnami na deželi. Hvaležni bomo vsi člani dr. Kukovcu, če bo res, kar je obljubil, v bodoče pustil našo liberalno Posojilnico pri miru, ker bo potem prej mogoče isto urediti. Z dr. Kukovcem je prišel revizor Benj. Kunej, kateri tudi pomaga reševati našo liberalno Posojilnico. Več naših ljudi, ki pridejo povinskih kupčijah v brežiški okraj, je slišalo mnogo o delovanju tega gospoda pri Posojilnici v Brežicah in vinarski zadrugi v Celju, iz katere ravno iz brežiškega okraja prav vstrajno udje izstopajo. Če bi g. Kunej res imel zmoglosti za ureditev liberalnih zadrug, bi gotovo pomagal liberalni Posojilnici v Brežicah in vinarski zadrugi v Celju. Mi smo po zadnjem zborovanju še bolj uverjeni, da celjski liberalci ne bodo naše liberalne Posojilnice uredili, zato bomo z vsemi močmi delali na to, da se izpolnijo zahteve, katere je stavil v petek g. M. Steblovnik iz Rečice na Paki.

s Soštanj. Dne 14. t. m. je nekdo iz maščevanja zažgal posestvo Fr. Dobovičnika v Cirkovcah. Hiša in hlev sta popolnoma pogorela. Škoda znaša nad 4 tisoč kron. — V St. Vidu, občina Topolšica, so pa dne 13. t. m. zažgali otroci gozd posestnika Fr. Jelena. Pogorelo je okoli 2 joha smrek in borovcev. Požarna bramba je le s težavo omejila ogenj.

s Št. Ilj pri Velenju. O naši pošti se čujejo različne pritožbe. Opozarjamo, da se tisti nedostatki odpravijo. — Dne 14. t. m. je tukaj mirno v Gospodu zaspal posestnik Jožef Glinšek. N. v m. p.!

s Stari trg. V starotrški dekaniji bo sv. birma. 21. junija v Št. Ilju pri Turjaku; 22. junija v Starem trgu; 23. junija v Slovenjem Gradcu; 24. v Šmartinu posvečenje oltarjev in 25. sv. birma; 26. v Pamečah.

s Ribnica. Tukajšnje Km. bralno društvo je priredilo dne 12. maja lepo veselico. Ker je bil g. Pušenjak zadržan, je imel poučni govor g. župnik. Dober, času in okoliščinam primeren je bil poučen govor o zistemu rajfajzenskih posojilnic. V tem govoru se je še posebno omenjala tukajšnja hranilnica, katera vrlo dobro napreduje. Naj bi se nje le pridno vsi krogi posluževali! — Izvrstno se je igral „Deseti brat“. Vloge so bile kaj spretno razdeljene. Vsi igralci zaslužijo posebno zahvalo. Velik je bil trud, a ni bil zastoj; občinstvo je s svojo zadovoljnostjo nekaj poplačalo. — Odlikoval se je tudi tukajšnji mešani zbor, kateri je pod vodstvom tukajšnjega g. organista svojo nalogo izvrstno rešil. Vidi se, kaj se doseže z združenimi močmi. Edinost da moč in ugled. Goste si videl iz raznih krajev: Maribora, Marenberga, Vuhreda, Lehna itd. ter razne domačine. Vsak je bil prav zadovoljen. Hvala vsem, kateri so kakorkoli pripomogli, da se je veselica tako lepo razvila.

s Soštanj. Dekliška zveza priredi v nedeljo dne 25. maja pop. ob 3. uri pri Rajsterju predstavi: „Luknja v namiznem prtu“ in „Nežika z Bleda“.

s Stari trg pri Slovenjgradcu. V nedeljo 25. maja ob 3. uri pop. se vrši v gostilni g. Ibl podučno zborovanje J. S. Z. Poroča g. V. Zajc.

s Sv. Ilj pod Turjakom. V nedeljo, dne 25. maja po prvem sv. opravilu se vrši v gostilni g. Krašovca ustanovni shod nove skupine J. S. Z. Poročat pride g. V. Zajc.

s Ribnica na Pohorju. Na splošno željo se bo igra „Deseti brat“, katera se je 18. t. m. prav dobro obnesla, ponovila dne 25. t. m. ob 7. uri zvečer. Slavno občinstvo se tem potom uljudno vabi, da nas poseti z obilnim obiskom. Vabila se takrat ne bodo razpošiljala. Vstopnina se zniža na 50 vin. Vsi prijatelji zabave na gotovo svidenje!

Konjiški okraj.

k Konjice. Kmečka hranilnica in posojilnica v Konjicah bo imela svoj letni redni občni zbor prihodnje nedeljo, dne 25. t. m. popoldne ob ¼4. uri v posojilniških prostorih. Pet let že deluje v prid konjiškemu slovenskemu prebivalstvu ter bo o celi 5letni dobi svojega poslovanja podala na občnem zboru natančen pregled in račun, zato so vsi njeni udje in vlagatelji

prijazno povabljeni, da se v obilnem številu udeležijo običnega zbora.

k Konjice. Prva občna seja okrajnega zastopa po končanih dopolnilnih volitvah je sklicana v soboto, dne 31. t. m. Na dnevnem redu so volitve načelnika, njegovega namestnika in odbornikov. Nemci se niso edini ter jih je na vsaki strani premalo za enotno zmago. Vsekakor položaj še ni na jasnem. Slovenci, ne pozabite na svojo dolžnost!

k Stranice. Ponesrečil je v jamah na Polajni rudar in posestnik Miha Jerovšek vsled nepredvidnega ravnanja pri razstrelbi z dinamitom. Najbrž bo izgubil pogled.

k Prihova. Občina Grušovje je obljubila za novo bolnišnico v Žalcu 200 K, občina Verholje pa 100 kron. To plemenito delo je v čast občinam in v korist slovenske bolnišnice. — V nedeljo, dne 18. t. m., se je pri nas poročil Fr. Gričič, brat našega gospoda novomašnika, z gđ. Jožefo Stopinšek iz Sl. Bistrice. Prevzel bo urarsko obrt v Radečah na Kranjskem, kjer bo, kakor upamo, močen stebel slovenske katoliške stranke.

k Kebelj na Pohorju. K zadnjemu dopisu o urizoritvi igre: „Darežljivi otroci“ in „Lažnjiva Milena“ smo dobili poročilo, da ima pri tem največ zasluga učiteljica Očko. Mnogo se je potrudil tudi gosp. Gričnik, ki je nabral ob tej priliki tudi lepo svoto za nabavo novega odra.

k Spitalič. Na binkoštni ponedeljek, dne 12. t. m., so se pripeljali na treh okrašenih vozovih in z godbo v naš zgodovinsko znamenit kraj vrli fantje-družbeniki iz Prihove s svojim g. voditeljem. Ogledali so si farno cerkev in razvaline Zajc-kloštra. Obnašali so se vzgledno.

k Kacenek. Naš kraj se imenuje „dežela črešenj“. Znani mraz v aprilu nam jih je z orehi in pa drugim ranim sadjem vred uničil. Precej so se pa opomogli novi vinogradni nasadi, ker so druga očesa lepo poglala. Ob ugodnem vremenu je letos upati na zdravilne kapljice žlahtnega „vinarca“.

Celjski okraj.

Dekliški shod v Nazarjih.

V prelepi Savinjski dolini na prijaznem griču nad Savinjo, v častitljivem svetišču Marije Nazareške, bo **v nedeljo, dne 1. junija** — ne, kakor se je prej poročalo, 8. junija — velik dekliški shod za Savinjsko dolino. Cerkevno opravilo se začne ob pol 11. uri. Po cerkvenem opravilu je takoj dekliško zborovanje. Pridiguje ter govori na shodu prof. dr. J. Hohnjec. Popoldne po večernicah priredijo domača dekleta igro: „Večna mladost in večna lepota“. Savinjske, v nedeljo, 1. junija v Nazarje! Posebno so članice Dekliških Zvez in Marijinih družb uljudno povabljene!

c Celje. Znani liberalni agitator dr. Ernest Kallan je otvoril v Celju novo odvetniško pisarno. — V Žalcu ustanovijo celjski in savinjski liberalci politično društvo. Liberalni veljaki upajo, da bo ime novega društva bolj vlekle kot stara društva, ki umirajo za jetiko. — Dne 13. t. m. je umrl bivši lastnik gostilne „Pri pošti“, Jurij Straus, star 62 let.

c Hmelj. Iz Nemčije poročajo, da se hmelj lepo razvija. Dosedaj še niso opazili nobenega škodljivega mrčesa. Po nekaterih krajih se prodaja stari hmelj stot po 130 K. Tudi na Ruskem kaže dobro, kjer se cene vedno bolj zvišujejo. Ravno tako v Belgiji in na Angleškem, kjer so cene tudi precej visoke. Isto tako je v Ameriki.

c St. Jurij ob juž. žel. V noči od 14. do 15. maja, ko je bilo zelo vetrovno, je cerkveni tat z vitrihom odprl cerkvena vrata farne cerkve in vlomil v pušico pri glavnem oltarju ter odnesel drobiž. Vitrih je pozabil na licu mesta.

c Nova Cerkev. Letošnjo pomlad je v kratkih presledkih obiskala našo župnijo trojna žalost. Prva žalost in veliko razburjenje se je polotilo faranov, ko se je raznesel glas o ponočnem napadu na kaplanijo s pobijanjem šip, da so se nahajali naš, vsem priljubljeni č. g. kaplan v smrtni nevarnosti od padcev kamenja v izbo. — Druga žalost je bila, ker je iz prijetne spomladanske toplote naenkrat nastala prava zima in nam je uničil mraz skoraj vse upanje na kakšen pridelek v vinogradih. — Največja je pa tretja žalost, ki je nepozabljiva za nas vse, ker nas je zapustil č. g. kaplan. Upamo, da bo hudobnežem prišla oblast kmalu na sled, ki delajo toliko sramote celi fari. Čudno se vsakemu zdi, da vsa preiskava spi in ravno tisti, ki bi mogli kaj storiti, tega ne storijo, v nadi, da se bo počasi že pozabilo in vse zaspalo; pa pregovor pravi: Nič ni tako skrito, da bi ne bilo očito! Tako bo tudi ta hudobija zagledala beli dan.

c Petrovče. Čujemo, da je g. nadučitelj pod častno besedo izjavil, da se ne bo brigal za politiko in agitiral za (falitno) liberalno stranko, temveč, da bo živel samo za domače ognjišče. (Op. ur.: Bomo videli, kako bo gosp. Slane mož-beseda.)

c Savinjska dolina. Zadnje sobote me je nanesla prilika v neko liberalno gostilno v Žalcu. Ko sedim pri čaši piva, vzamem iz žepa svojega „Slovenskega Gospodarja“, da pogledam, kaj je novega o vojski. Med tem pride v gostilno nek zagrižen žalski liberalček. Ko zapazi v mojih rokah „Slovenskega Gospodarja“, zakolne po liberalni navadi: „Prokleta

strela! Boš mi vrgu preč te klerikalne cajtengo! Ta h. . . . papir je kriv, da naprednjaki povsod propademo. Ti krčmar, če boš imel „Slovenskega Gospodarja“ v svoji gostilni, ne pridem več k tebi.“ Liberalček je namreč mislil, da je bil „Slovenski Gospodar“ krčmarjev. Tako priljubljen si „Slovenski Gospodar“ pri savinjskih liberalcih. Ko sem slišal ta izbruh liberalnega jezličnega veljaka, sem sklenil, odslej zahajati samo v gostilne, kjer je „Slovenski Gospodar“ doma. — Hmelj se krasno razvija. Današnji (19. t. m.) dež bo rast rastline gotovo izbornu pospešil.

c Braslovče. Nedavno ste razglasili, da bo izdala Kmečka Zveza žepni koledar za njene ude. Ali do danes se nam še ni sporočilo nič natančnega glede nabiranja udov in naročitve koledarja. Govoril sem z več somišljeniki in vsi se zelo zanimajo za koledar K. Z. Sporočite nam kako in kaj. (Opomba uredništva: Čitajte v današnji številki med „Raznimi novicami“ notico: „Koledar Kmečke Zveze“. Tam najdete natančnejše podatke glede koledarja.)

c Iz Zg. Gorč pri Braslovčah. Najlepši čas v letu je gotovo mesec majnik, posebno letos, čeravno je bilo še malo gorkih dni, pa vkljub temu še dosti dobro raste, kakor da bi hotelo popraviti, kar je poprej mraz vzel, kar pa seveda ne bo mogoče. Poznih jabolč bo še nekoliko, kakor tudi grozdja. Ozimna žetev bo tudi slaba, ker so žita silno redka. Sicer pa ne vemo, kaj še pride, ker je kmet tolikim uimam izpostavljen, da je srečno leto, da bi ga nič ne zadelo; zraven pride pa še večkrat bolezen v hišo. — Dobro je, da so liberalci pri nas prišli že skoro popolnoma na kant. Pristaši jim odpadajo dan za dnevom. Mi pa smo vedno močnejši.

c Dramlje. Drugi teden majnika brani „Narodni List“ v dveh dopisih Jarnoviča ravno tako slabo kot prvi teden. Imenik je bil razveljavljen z ozirom na „nejasni slog v razglasu“, ki ga je Jarnovič spisal. V cerkvi je bil Jarnoviču tuji sedež javno prepovedan, ker si ga je hotel že tretjokrat javno prisvojiti. Nič drugega. Torej krivice nič, le po zaslužju. Za gnusno zasramovanje si pa dopisnik zasluži pošteno tožbo.

c St. Pavel pri Preboldu. Stavba tukajšnjega Katoliškega izobraževalnega društva pravlepo napreduje. Sedaj je že pod streho. Mnogo pridnih rok se giblje, mnogo se daruje, mnogo žrtvuje, samo, da se čim prej udeje želja dobro mislečega občinstva. Stavba bo še letos v toliko dogotovljena, da se bo izročila lahko svojem namenu. Darove so nam že poslali č. g.: Jožef Vodošek, župnik pri Sv. Bolfenku v Slov. gor., 20 K; Jožef Kolarič, župnik pri Mali Nedelji, 10 K; Matija Škorjanc, župnik v St. Janžu na Dravskem polju, 20 K; Matija Randl, prošt v Dobrli vasi, 30 K; obitec Gojzinar Marine na Dunaju, 20 K; g. Stefan Rojnik, državni uradnik v Gradeu, 10 K. Vsem blagim dobrotnikom tem potom najskrenejša zahvala. Bog plačaj stotero ter nakloni še mnogo posnemovalcev! — Stavbeni odbor.

c Sv. Ema. Dne 12. maja popoldne je imelo Kmetijsko bralno društvo pri Sv. Emi svoj redni letni občni zbor, in sicer prvokrat v svoji lastni hiši. Po velikem prizadevanju načelstva, posebno načelnika in domačega poslovodje, se je društvo precej opomoglo. Posebno nas je iznenadil in silno razveselil naš deželni poslanec g. Vrečko iz Ponikve, kateri je tudi dospel k našemu občnemu zboru in nam v poljudnem govoru obrazložil veliki pomen gospodarskih organizacij in način, kako je v teh organizacijah treba delati v prid kmečkemu ljudstvu. Vsi zbrani zborovalci so glasno odobraval nastop našega kmečkega poslanca in mu tudi izrekli svojo hvaležnost in popolno zupanje.

c Šmarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 25. maja ob 3. uri popoldne priredi Katoliško slovensko politično društvo za šmarski okraj v Habjanovih prostorih obč. zbor in velik politični shod, na katerem bosta poročala poslanca Pišek in Vrečko. Shod bo z ozirom na sedanje razmere velezanimiv in pomenljiv. Somišljeniki iz celega okraja, v najobilnejšem številu na ta shod! Poglejmo si v oko in podajmo si roke za novo bodoče delo in za nove zmage Slovenske Kmečke Zveze!

c Šmarje pri Jelšah. V bolnišnici v Tamsvegu na Solnograškem je umrla delavka papirne tovarne v Ramingsteinu v najlepši mladosti, stara komaj 18 let, Ana Dečman, doma iz Šmarja pri Jelšah. Vročinska bolezen jo je spravila v prerani grob. Rajna je bila doma članica Marijine družbe, toda želja po svetu jo je gnala v tujino. Ljuba Anika, spavaj mirno, daleč od doma! Naj ti bo tuja zemlja lahka!

c Laško. V Mišjem dolu se je pri streljanju ob binkoštnih praznikih hudo ponesrečil 14letni Mihael Guček. Možnar se ni takoj sprožil, na kar je šel Guček, da bi ga izvrtal. Pri tem delu pa se je smodnik vnel in ves naboj je zletel fantu v obraz. Smrtono varno ranjeno so prepeljali v celjsko bolnišnico. — Naši ljudje, ki so imeli denar naložen pri nemškutarski (Drolčevi) posojilnici, nosijo svoje hranilne knjižice in denar v našo slovensko posojilnico, katera izbornu deluje. Saj pa so pri slovenski posojilnici tudi sami poštene in zavedni možje v odboru.

c Sv. Miklavž nad Laškim. Ni še dolgo, kar so v sosednjem St. Lenartu pokopali ženo ondotnega župana Lapornika, in že so se v sredo, dne 14. maja, oglasili zvonovi naše župnijske cerkve ter naznanili, da je umrla Jera Kajtna, žena jurkloštrskega župana Jožefa Kajtna, posestnika v Porebrih in načelnika cerkvena konkurenčnega odbora pri Sv. Miklavžu. — Rajna je bila vzorna gospodinja in mati. Stara je bila 51 let. Rajni svetila večna luč, žalujoči družini pa iskreno sožalje!

c Celje. V večjem trgu v Sav. dol se odda z vsem potrebnim orodjem opremljena edina mizarska delavnica v najem ali pa se sprejete mizarski delovodja kot družnik. Izve se pri Občeslovenskem obrtnem društvu v Celju, ako se priloži znamka za odgovor.

c Nova cerkev pri Celju. Čebelarica podružnica priredi v nedeljo, dne 25. maja ob 3. uri popoldne v Socki pri Al. Arličevem čebelnjaku veliki čebelarški shod ob vsakem vremenu. Predavanje ima naš priljubljeni pot. učitelj Ivan Jurancič. Vabijo se vsi čebelarji.

c Petrovče. Dekliška zveza ima svoj mesečni sestanek s podučnim predavanjem v nedeljo dne 25. maja ob pol 3. uri v cerkveni hiši; ob pol 4. uri večernice. Ob 4. uri pa priredi društvo „Gospodar“ v Društvenem domu velezanimivo skioptično predavanje o balkanski vojski v 150 slikah. Vstopnina: sedeži 60 vin., stojišča 30 vin., otroci 10 vin.

c Sv. Jur ob juž. žel. Telovadni odsek Orel priredi v nedeljo, 25. t. m. veliko majnikovo veselico z dvema gled. predstavama. Med odmori petje, mešan. zbor. Po prosti zabavi petje, šaljiva pošta, konfeti.

c Sv. Jošt na Kozjaku. Strokovna zveza priredi 1. junija velik slavnostni izlet iz Saleške doline k Sv. Joštu. Vspored je sledeči: ob 10. uri sv. maša in pridiga. Po sv. opravilu je pred cerkvijo kratko zborovanje J. S. Z. in nato obed. Po obedu se podamo na vrh hriba poleg cerkve, ki nam nudi krasen razgled po celi Savinjski, Šaleški in Mislinjski dolini. Nato se vrnemo s hriba k župnijski cerkvi, kjer bo grosta zabava s petjem mešanega zbora. Kdor ima okus za razgled in pošteno zabavo, naj priloži ta dan na to prijazno goro. Na izletu bo povoril g. dr. Veble iz Celja.

Brežiški okraj.

b Brežice. Tihotapstvo ob Sotli že od nekaj cvete. Utihotaplja se ne samo zdrava, ampak tudi okužena, bolna živina. Hrvatski kakor tudi štajerski tihotapci so zvitji pičli. Le poredko se posreči katerega izvohati. Dne 9. t. m. je zopet eden od teh nasedel. Železničar Puc v Dobovi je bil zasačen, ko je spravljaj več bolnih svinj čez hrvaško mejo. Puc je baje utihotapljene svinje že več let mirno prodajal.

b Veliki Kamen. Pri obisku svojega prijatelja na Malem Kamnu na binkoštni ponedeljek sem imel priliko, si ogledati že mnogo let zanemarjene občinske ceste. — Se li kaj spominjaš, Janecz, da je obrok zapisnika že potekel? — Čretan.

b Sevnica ob Savi. Kako pa to? Načelnik tukajšnje okrajne bolniške blagajne razpisuje v graški nemškonačionalni „Tagesposti“ službo tajnika. Ali nimamo slovenskih listov dovolj? Mogoče pa se želi dobiti na ta način še več Nemcev v Sevnico.

Listnica uredništva.

Sv. Jurij ob Ščavnici: Upamo, da so dotični itak dobili z zadnjim dopisom dovolj krepek pouk. — Puščava pri St. Lovrencu: Take osebne razprtije poravnajte med seboj. Kdo se bo za take malenkostne reči zanimal? — St. Jurij ob Ščavnici: Kakor je videti iz dopisov, se vi za „pšenično Mico“ zelo zanimate. Ampak vzroka ne poveste za kaj. — St. Ilj pri Velenju: Dopisnikov mi nismo in ne bomo izdajali. — St. Jur ob juž. žel.: Zakaj pa ne pišete? Saj imate lepo pisavo. Zelo nas bo veselilo, če bo večkrat od St. Jurja kaj v Slov. Gospodarju, ki ima v Vaši župniji do 200 naročnikov. Pozdravljeni! — Sv. Urban pri Ptuj (krojaška in čevljarska zadruga): Izročili „Straži“.

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogato živino dne 15. maja 1913. Cena je bila za 100 kg žive teže: glavni volji, tolsti 98—104 kron (izjemoma — kron), poltolsti 84—92 kron; suhi od 76—82 kron; volji za pitanje od — do — K; glavne krave, telste od 74—80, poltolste od 54—72, suhe od 40—52, bikji od 72—96, dojne krave od 4. teleta od — do — K, čez 4, tele od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živina od 72 do 98 kron. Kupčija slaba, cene nazadujejo.

Cena glavne živine za 1 ilogram: teleta od K 1:52, K 1:76; teleta Ia (izjemoma cena od K — do K —); mlade svinje od K 1:36 do K 1:46; nemške pitanske svinje od K 1:44 do K 1:50; ogrske pitanske svinje Ia od K — do K —; po K —; ogrske pitanske svinje IIa od K 1:42 do K 1:68; mesne svinje od K 1:40 do K 1:55; bosnjaške pitanske svinje, suhe, od K 1:24 do K 1:30; ovec od K — do K 1:—; kozličji in jagneta od K 6:— do K 10:—. Kupčija živahna cene naraščajo.

Ime pridelka	Gradec		Maribor		Celje		Ptuj		Ormož	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica	12	—	10	50	12	20	11	—	10	50
Rž	11	—	9	50	8	50	10	—	9	—
Jčemen	10	50	10	—	9	—	10	—	9	50
Oves	11	50	10	50	12	50	12	—	11	—
Koruzna	10	50	10	25	11	50	10	—	9	50
Proso	9	—	10	50	16	—	10	50	10	—
Ajda	11	—	9	50	11	—	10	—	10	—
Seno sladko	4	—	4	—	3	—	4	40	5	—
" kisló	4	25	—	—	2	40	4	—	4	50
Slama	8	10	2	25	2	—	4	—	2	50
Fižola	18	50	—	—	11	50	—	—	13	50
Grah	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Leče	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Krompir	—	—	—	08	—	—	—	—	—	—
Sir	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Surovo maslo	—	—	—	2	50	—	—	—	—	—
Maslo	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—
Špeh, svež	—	—	—	1	70	—	—	—	—	—
Zelje, kisló	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
Repa, kislá	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—
Mleko	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
Smetana, sladka	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
" kislá	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
Zelje, 100 glav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jajce, 1 kom.	—	—	—	06	—	—	—	—	—	—

Loterijske številke.

Gradec	14. maja 1913	2	72	43	48	6
Liinc	17. maja	43	74	26	4	38

POZOR! Pretekto bo že skoro pol leta, a še niso vsi naročniki obnovili naročnine. Storitve svojo dolžnost. — Slovenski Gospodar stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 krono.

Ženski vestnik.

x **Lastnosti dobre gospodinjice.** Krščanska gospodinja rada moli, bere dobre časopise in ljubi svojega moža, kakor je kot nevesta ljubila svojega ženina. Ona je redna in snažna. Največje bogastvo ženske je brezdvomno ljubezen do reda in snažnosti. Snažna je polovica zdravja! Pri vsem tem pa mora biti varčna in delavna. Prava gospodinja je vzor požrtvovalnosti, kadar vrši svoje posle v telesni blagor svoje družine, ali kadar nadzoruje in uči svoje otroke — svoj zaklad.

x **Družinsko življenje in alkohol.** Koliko gorja povzroči alkohol v družinskem življenju! Mož-pijanec zapije družinsko srečo in prinese malo blagoslova, pač ga bridkosti in nesrečo v družino, ki trpi vsled pijančevanja in nepotrebnega zapravljanja družinskega očeta. Neki pisatelj pravi, da je večkrat kriva žena, da postane mož pijanec, ko pogosto ženske vse znajo, le ne z možem prijazno občevati. Mesto ljubezni in medsebojnega potrpljenja vlada v hiši samovolja in mržnja. S svojim nepremišljenim ravnanjem in govorjenjem, včasih celo med otroci, podi žena moža iz hiše v gostilno. Mož pije iz obupa. Zato naj žene ne pozabijo, da je od njih odvisen precejšen del družinske sreče!

x **Ako ženske politizirajo.** Na Finskem imajo, kakor že splošno znano, ženske prav isto pravico v politiki kakor moški. Posledice za domačo hišo niso posebno razveseljive. Žene, ki delujejo v politiki, zanemarjajo domačo hišo in otroke, mislijo in govorijo o svojih pravicah, ne pa o svojih dolžnostih. Do tihga dela v domači hiši imajo naravnost neko mržnjo in delajo raje ves dan v kaki pisarni, kakor 2 uri doma. Srečne se počutijo le pri političnih zborovanjih in v delu zunaj domače hiše. Zelo mučna je tudi njihova nenaklonjenost do otrok, ki jih smatrajo le kot neko breme v državni službi. Če govori v državnem zboru kaka žena, noče nobena služkinja ostati doma in kuhati, ampak gre v državni zbor, da tu poslušajo. Kako bi bili naši možje zadovoljni, če bi imeli take žene in posle?

Zakaj ženske več govorijo nego moški? Priprosto ljudstvo rado pravi, da je ženska „jezičnost“ že v krvi. To potrjuje tudi angleški učenjak James Critchon Browne. Ta znanstvenik je natančno proučeval dotok krvi v možgane in pri tem opazil, da se dotok krvi pri ženskah drugače vrši nego pri moških. Pri ženskah prihaja pretežno del krvi, ki teče skozi možgane, zadaj skozi tilnik in zaglavje, pri moških pa nasprotno spredaj od čela skozi sprednji del možgan. Delo teh dveh delov možgan je pa popolnoma različno. V zatilniku se osredotočujejo vtisi vida in sluha, v sprednjih delih možgan pa se osredotočuje volja. Naravno pa je, da se nahaja težišče delovanja možgan tam, kjer se vrši dotok krvi, pri ženski torej v zatil-

niku. Tu najdemo tedaj vzrok, da ženska navadno vse hitreje opazi in razume nego moški ter tudi hitreje in več govori. Na drugi strani pa je moškemu lastna mirna sodba, temeljito duševno delo in močnejša volja. To pravilo pa seveda ni brez izjem, ker nam kaže življenje mnogo ravno nasprotnih zgledov.

x **Zborovanje nemških kmečkih žena** se je ob priliki občenega zbora nemške kmečke zveze vršilo v Berlinu. Razprav se je udeleževalo do 500 kmečkih žena; predsedovala je grofica Schwerin-Löwitz in tudi med predavateljicami so bile zastopane grofice in veleposestnice. Zborovalke so sprejele resolucijo, v kateri se zlasti zavzemajo za vzgojo mladinne in mladinske organizacije; zahtevajo, da se tudi nadalje in še v večji meri prirejajo po deželi poučni tečajji za ženstvo in nastavi še več kmečkih inštruktoric in nadzornic. — Slovenske žene naprej!

x **Razni novi ženski poklici.** Na vseli poljih človeške delavnosti tekmuje ženska od leta do leta bolj z možem. Dočim je v prejšnjih letih opravljala ženska le domača dela, jo dobimo danes povsod v trgovinah, v pisarnah, na pošti ali kot drugačno uradnico. Kolikor srečne se te ženske tudi čutijo v svojem delovanju, vendar ne smemo pozabiti, da je pravzaprav pravi poklic ženske, biti dobra gospodinja. Ali je kaj lepšega, kakor skrbeti z vso ljubeznijo za rodbino, v udanostjo oskrbovati svojega moža in svoje otroke. To napravi žensko najbolj srečno in najbolj zadovoljno.

x **Ženske šole na Japonskem.** Od leta 1909 je na japonskem 159 javnih in 100 zasebnih dekliških šol. Če se pomisli, da l. 1901 ni bilo še sploh nobene javne dekliške šole, se mora priznati precejšen napredek. Žensko vseučilišče v Tokiu je takoj ob otvoritvi l. 1909 posečalo 383 dijakinj, med temi 157 oženih žena.

x **Rožmarin je jako priljubljena cvetlica-lončnica.** Če ga pa spomladi presadiš na prsto, se ti zaraste v bujen grmič. Diši zelo prijetno. Razmnožuje se s potaknjicami. Zalivati ga je treba pridno, ker je bolj žejne vrste. Njegova prva domovina so pokrajine ob Sredozemskem morju. Rožmarin je prava dekliška roža, zato velja vsaki slovenski mladenki:

Nageljček, roženkraut, rožmarin,
Iz tega ti sopek nar'dim.

x **Kako uporabljamo kosti in zelenjavo pri reji perutnine.** Veliko je gospodinj, ki še ne poznajo prave vrednosti kosti in zelenjave pri reji živali in to tako dragoceno hrano vržejo malomarno proč. Gospodinja, ki vzrejaš kokoši ali drugo živino, zberi vsak dan kosti in jih vrži na ogenj. V ognju postanejo kosti lahko drobljive, in ko se shlade, bele. Žgane kosti hrani v zaboju na suhem prostoru. Ko pride čas, da jih rabiš, stolči jih v možnarju, ali kar hitreje gre, zdrobi s kladivom ali sekuro; potem jih daj med štirikratni papir in jih stri z valjarjem. Posamezni kosci

morajo biti tako drobno zdrobljeni, da jih pišče lahko pozoblje. Tako zdrobljene kosti primešaj perutnini med otrobe ali krompir. Ker vsebujejo kosti mnogo fosfornega apna, ki je za razvijanje kosti neobhodno potrebno, postanejo živali izvanredno krepke in zdrave. Tudi kokoši, ki nesejo, lahko krmiš z zdrobljenimi kostmi, nesle bodo bolj pridno, jajčne lupine postanejo bolj močne, kokoši ne znesejo nikdar počepke. — Drugo, kar zelo koristi kokoši, je zelenjava. Razno zelenje, olupki od jabolk, štorčki in listi, neporabljeni pri kuhi, od karfijske, zelja, ohrovtja, se vse dobro seseklja in potrese kuram surovo. Imam vedno kakih 10 kur, katere krmim z omenjenimi odpadki, surovimi in tudi kuhanimi, zmešanimi z otrobi, le popoldne dobe nekoliko žita in kure se prav dobro počutijo. Za kokoši, ki jih hočemo opitati, je najboljša kuruza; za kokoši, ki naj dobro neso, pa oves.

Črna krila, ki so postala siva in zaprašena, dobro izkrtači, deni jih na desko, na kateri navadno likaš, ter jih pobriši povsod po dolgem s čisto gobo in salmijakovo vodo — salmijakovega cveta in vode, vsakega pol: — polagaj robec na krilo in ga zlikaj preko roba. Potem obesi krilo na prosto v senco, da se popolnoma posuši.

x **Kako odstranimo bradavice?** Razdrobi svežo hrastovo skorjo v majhne koščke in jih kuhaj dolgo časa. V vroči vodi drži roke dvakrat zaporedoma delj časa in umivaj potem vsak dan bradavice z isto vodo, sedaj mrzlo, sedaj toplo. V osmih dneh ti izginejo bradavice, ne da bi pustile kaj sledu za sabo. Bradavice pa ne smejo biti ranjene.

x **Izborno sredstvo zoper muhe.** Deni v steklenico 15 gr. bonzoe-tinkture (dobiš jo v lekarnah ali drožerijah), 15 gr očetne kisline, 15 gr nageljnovoga olja in 300 gr kolinske vode. Dobro pretresi steklenico in trdno zamaši. Ako se vlije te tekočine dve čajevi žličici na vroč štedilnik ali na kak drug vroč železen predmet ter odpre okna, zbeže vse muhe iz kuhinje ali sobe, ker ne morejo prenašati zoprnega duha. To ponovi parkrat na dan in rešena boš nadležnih muh. Tinkuro si lahko pustiš pripraviti v lekarni ali drogeriji.

x **Sredstvo proti influenci in nahodu.** Kozboljš za influenco, pij vsak dan zjutraj in zvečer skodelico čaja iz rmana in žlice medu. Tudi nahod odpraviš, če spiješ skodelico zgoraj opisanega čaja. Slabotni, bolehní in bleđi otroci kakor odrasli naj pijejo tak čaj vsak dan!

x **Dober odgovor:** Zelo izobraženo damo dobi njen nekdanji profesor pri ženskih ročnih delih in jo vpraša, zakaj se ne posveti raje znanstvenemu delu, kar bi bilo za njo bolj primerno. — „Že večkrat sem slišala“, odvrne dama, „da je na svetu veliko preveč knjig, nikdar pa še ne, da bi bilo preveč sraje in nogavic.“

Kmečki delavec.

y **Vsak delavec naj čita časnik!** Na letošnjem občenem zboru Jugoslovanske Strokovne Zveze v Ljubljani je poročal dr. Jakob Mohorič o potrebi časopisa za delavstvo. Kako lepo in koristno bi bilo, ako bi se delavci shajali večkrat, n. pr. vsak teden, in bi si pripovedovali svoje izkušnje in si potožili svoje težave, s katerimi se morajo boriti v svojem težkem stanju. Obenem bi se pa tudi navduševali za skupno delovanje in prid delavstva. To pa ni mogoče, ker bi bilo predrago in bi se delavec težko ločil od družine, v kateri prebije vsled dela le malo časa, da bi šel k pogostim zborovanjem. Je pa druga pripravnejša pot, po kateri lahko delavci vsak teden pridejo skupaj, ne da bi jim bilo treba zapustiti dom in družino in ne da bi zapravili denar. Te poti se lahko tudi najrevnejši delavec posluži, ako se naroči na delavsko glasilo „Naša Moč“. Delavski glasnik je neizmerne važnosti in velikega pomena za skupno delovanje in spoznavanje delavskih razmer. Kamor ne more človek, pride časnik. Kolikokrat se pripeti, da se delavci ne upajo pritožiti pri svojem gospodarju, ker se boje, da ne bi izgubili dela in z delom tudi zaslužka! V tem oziru je časopis velikega pomena. Delavec ali prijatelj delavstva napiše v svoje glasilo članek, v katerem se opisujejo slabe in žalostne razmere delavstva, ne da bi se pri tem koga osebno napadlo. Gospodar ali delodajalec bere in skoraj nehoté pomisli: Kaj ko bi to meni veljalo? In iz strahu pred javnostjo ukrene vse potrebno, da bi ne imelo časopisje zopet prilike ponjem udrihati. Časopisje je sila, katere noben delavec ne sme pozabiti v svojem hudem boju za svoje pravice. In ne samo to! Vsak krščanski slovenski delavec naj vstopi v Jugoslovansko Strokovno Zvezo, ker le v edinstvu je moč! Vsak član Jugoslovanske Strokovne Zveze pa naj se naroči in marljivo širi glasilo slovenskega delavstva, „Naša Moč“, kakor tudi „Slovenskega Gospodarja“, ki je vedno bil in bo zvest prijatelj našega delavstva, in pri nas na Spodnjem Štajerskem najzvestejše brani pravice našega vrlega delavskega in kmečkega ljudstva.

y **Izobrazba in šolanje delavstva.** Naše delavsko gibanje se bori s socialnimi demokrati, z liberalci in ob mejah pa še z nemškutarji. V bojih se je J. S. Z. porodila in napredovala. Mi dobro znamo, da se bodo ob sedanjem razvoju narodnega gospodarstva morali gospodarski in načelni boji poostri. Sedanji delavski boji z velikim kapitalom pa niso samo moč sila, marveč so postali že tudi veda, neprestani boji duha. Te boje mora delavstvo tudi izbojevati. Izobrazba! Šolanje! Ta klic moramo vedno ponavljati! Mi

moramo delavske množice šolati, jim vlti prepričanje in jih dovesti tako daleč, da bodo vsi jugoslovanski delavci in delavke pojmovali gospodarski in narodni pomen J. S. Z. in pomen naših bojev. Samo to, koliko da bom dobil od organizacije podpore, ne zadošča. Dvigniti moramo število delavskih shodov, in splošno je potrebno, da pride nekaj več ognja v slovensko krščansko-socialno delavsko organizacijo. Res, da naša delavska organizacija napreduje, a ne gre pa le tako naprej, kakor bi morala in kakor bi tudi lahko napredovala. Več shodov, več agitacije, več živahnosti, več življenja! Rodoljubi, delavci! Kjer želite shoda za delavce, sporočite to željo našemu uredništvu!

y **Gospodarji, podpirajte delavske organizacije!** Zveza poljedelcev in lastnikov velikih gozdov za Niževavstrijsko se je pred kratkim posvetovala na Dunaju, kako bi se naj gozdarski delavci organizirali, da bi ne bili prepuščeni samim sebi in ne bi bili odvisni od socialno-demokratskih organizacij. Čeravno so pri Zvezi tudi liberalni veleposestniki in celo nekateri židje, vendar se je enoglasno sklenilo, priporočati gozdarjem in lesnim delavcem, naj se vsi pridružijo krščansko-socialni strokovni organizaciji na Nižem Avstrijskem. Gospodarji so se zavezali, da bodo gotovi del prispevkov za organizacijo mesto delavcev sami plačevali. Ta korak je lep vzgled, kako naj bi dandanes gospodarji pospeševali med delavstvom krščansko-socialno organizatorično misel. Slovenski gospodarji, uplivate, da bodo vaši delavci in posli vsi pristopili k Jugoslovanski Strokovni Zvezi!

y **Zabranitev nezgod v kamnolomih.** Ministrstvo je izdalo za Štajersko odredbo, ki določa vse potrebno za obvarovanje življenja in zdravja delavcev v kamnolomih in pri podobnih delih. Ista določa med drugim, da morajo biti lestve, ki se uporabljajo pri delu, iz močne tvarine. Delavci, ki delajo na strminah, morajo biti privezani z varnostnimi vrvmi. Delavstvu se morajo dati na razpologo tudi obrambne očali in obrambna pokrivala, kakor tudi obrambne stene. V bližini se mora postaviti kočar, v kateri so delavci v slučaju vremenskih nezgod dobro zavarovani. Preskrbljeno mora biti tudi za zdravniško pomoč. Za izpolnjevanje teh predpisov so odgovorni lastniki ali pa njihovi namestniki. Vsak dan, predno se začne z delom, se mora delavni prostor natančno pregledati, če je vse varno. Kdor se ne drži natančnih navodil te odredbe, zapade kazni, ki se odmeri z globo v znesku od 3—200 K ali z zaporom od 6 ur do 14 dni. (Odredba trgovskega in notranjega ministrstva z dne 14. III. 1913, dež. zak. in odredbeni list št. 16.)

y **Avstrijski delavci v Nemčiji.** V Berlinu ob-

stoji osrednja pisarna za delavsko posredovanje, katera ima namen, spravljati delavce iz inozemstva v Nemčijo ter jim tam preskrbeti delo. V letu 1912 je ta delavska pisarna spravila 729.575 delavcev v Nemčijo. Od teh je bilo 397.000, torej nad polovico, poljedelskih delavcev, in sicer čez 70.000 Rusinov, in 70 tisoč Poljakov iz Galicije, 50.000 avstrijskih Nemcev in 20.000 Madžarov. Zanimivo je, da so slovanski delavci iz Avstrije skoro večinoma prevzeli poljedelsko kmečko delo, dočim Nemci silijo le v tovarne in v velike obrti. Iz tega je razvidno, da slovansko pleme ljubi in spoštuje kmečki stan bolj kot Nemci. Iz gornjih števil pa je tudi razvidno, kako veliko je število delavcev, ki se leto za letom selijo iz Avstrije v Nemčijo. Ako bi nemški kmet ne dobil delavstva iz naše države, bi mu slaba predla za delavske moči. Delavski urad niževavstrijske kmetijske družbe se trudi sedaj z raznimi oklici, da bi veliko preseljevanje poljedelskih delavcev iz Avstrije v Nemčijo ustavil. V ta namen so dobili občinski uradi v Galiciji in Bukovini pozive, naj vsak mesec naznanjajo delavskemu uradu, koliko delavcev iz ene ali druge občine želi dela v tujini, da jim poskrbi delo pri avstrijskih kmetih. Potom tega poizvedovanja in posredovanja upa niževavstrijska kmetijska družba tok avstrijskega delavstva v tujino ustaviti in jih ohraniti avstrijskim kmetom. Ta delavska pisarna je lansko leto poslala samo na Češko čez 4000 tujih poljedelskih delavcev, od katerih so mnogi postali celo stalni hlapci in dekle. Celo k nam na Štajersko že prihajajo delavci iz Galicije. Veleposestnik Kolerič v Cirknici pri St. Ilju ima n. pr. čez 20 delavcev-Poljakov najetih na svojem polju in svojih travnikih.

y **40letnica dela.** Pri društvu postrežkov v Ljubljani obhaja letos že drugi član 40letnico. Prvi jo je obhajal še vedno čvrsti postrežček Anton Novljan, ki se je kot vojak 17. pešpolka odlikoval pri Kustoci. Sedaj pa obhaja svojo 40letnico postrežček F. Knez, ki izdeluje pri peku Bizjaku tudi preste. Službo pri društvu postrežkov je nastopil dne 21. aprila 1873. Preste prodaja že od l. 1870. Doma je iz župnije Smednik. Taki jubileji so pač redki in zaslužijo, da se javnost opozori na nje, ker so to jubileji stanovske zvestobe in poštenega dela. Upamo, da jubilitasprejmeta od merodajne strani zaslužen odlikovanje.

y **Uspehi Zveze krščanskih strokovnih zvez v Nemčiji l. 1912.** L. 1912 je staklo 10.782 v krščanskih strokovnih zvezah v Nemčiji organiziranih delavcev, katerim so se plače za letno 916.940 mark 96 fenigov povišale. Delovna pogodba se je članom znižala za 372.472 ur. Sklenili so tudi 45 plačilnih pogodb za 71 delovršč s 7382 uslužbenici, med katerimi jih je 2545 organiziranih v kršč. strokovnih zvezah.

LISTEK.

Carska krona in suženjska veriga.

Odlomek iz zgodovine bolgarske države. Po nem. izvirniku spisal A. M. (Dalje.)

Šišman je odšel. Sinovi so ostali in se živo pogovarjali med seboj o važnem podjetju, za katero jih je odbral oče. In predno je pretekla ura, so jahali 3 bratje David, Mojzes in Aron skupno po grajskem hribu navzdol in skozi mesto, kjer je ubral vsak svojo smer, kakor jim je oče zapovedal.

Stari boljarski sedež na grajskem hribu v Trinovem je tvoril že dokaj dni središče daleč razširjene zarote, delo starega Šišmana. Hitreje, kot si je mislil sam, šinila je drzna misel v srca mnogobrojnih nezadovoljnejev. Na rodovini Šišmanov počivala je zadnja nada. V Šišmanu so videli edinega moža, ki se lahko reši domovino.

Bila je usodepolna zmeta Simeonova, da je imenoval Petra svojim naslednikom, ostale sinove: Mihaela, Janeza in Bojana (Benjamina) pa je popolnoma izključil od vladarstva. Zmeta se je pozneje še huje razvila, ko je nastala za vladanja Petra popolnoma drugača politika in je mesto stoletja trajajočega sovraštva z Bizancem zavzelo prijateljstvo, ki se je naslanjalo na ženičbeno zvezo. Zgodilo se je prvokrat, da je postala grška princezinja bolgarska carica, kar je prepovedovala celo neka rodbinska postava cesarja Konstantina Velikega, da se ne smejo poročiti cesarske princezinje z „barbarskimi“ knezi. Grška nadutost pa je smatrala Bolgare, čeravno so se že davno izpreobrnilih krščanski veri, še za „barbare“, in prav mnogo jih je bilo v Carigradu, ki so smatrali zvezo Marije, hčerke Cezarja Kristofora, sina Romanovega, z Bolgarom Petrom, za nepristojno možitev, med tem, ko se mnogo Starobolgarov iz političnih vzrokov ni nič kaj veselilo tega zakona, ker so se bali vztočnorskega vpliva v svoji deželi. Niso se motili. V Bolgarijo z novo carico došli mnogobrojni Grki so postali v kratkem času radi prevzetnosti in izzivajočega obnašanja pri Starobolgarjih tako osovraženi, da je nezadovoljnost rasla v deželi z vsakim dnem in kmalu tudi javno izbruhnila.

Najprej se je dvignil Petrov brat Janez, ki so ga podpirali privrženci stare Simeonove politike, in se skušal polastiti prestola. Toda podjetje je izpodletelo. Janeza so pretepli s šibami in pristaše kruto kaznovali. Na zahtevo cesarja Romana je šel Janez v Carigrad, kjer ga je cesar oženil z bogato Armenko.

Slabše se je končal upor, ki ga je povzročil Mihael, najstarejši brat Petrov, v zahodni Macedoniji. Mihael je obležal in njegovi pomagači so se razkropili po macedonskih gorah, kjer so živeli roparsko življenje kakor današnji balkanski hajduki.

Preteklo je nekaj desetletij. Razmere v Bolgariji so postajale vedno slabše, k čemur so posebno pripomogli pogosti vpadi Ogrov, kojih ni mogel zabraniti car Peter.

V soglasju s svojimi štirimi sinovi, je sklenil stari Šišman, končati te, za Bolgarijo tako žalostne razmere. — Da bi bil poučen o gotovih stvareh na carskem dvoru v Preslavi, je poslal tjakaj najpogumnejšega sina Samuela kot skrivnega poizvedovalca. Kar mu je ta sporočil, se mu je zdelo zadostno, da stori končno preudarjeni korak in odstrani krinko. Prihodnje dni je Šišman porabil za to, da je zbiral pristaše. Kakor hitro se je to zgodilo, je dal oklicati v Trinovem, da kdor ljubi Bolgarijo, naj se mu pridruži, da odstranijo carja, ki je pod varstvom Grkov. — Kmalu so se zbrali mnogi ustaši, katerim je načeloval Šišman.

Kakor hitro je slišal car Peter o nevarnem gi-

banju, ki je izbruhnilo v Jantrski dolini, je sklical vso svojo vojsko, ki je bila močnejša od Šišmanove, in Šišman je bil prisiljen, umakniti se v zapadno Bolgarijo, kjer se mu je posrečilo, zapaliti celo Macedonijo in Albanijo z ognjeno bakljo upora. S posebno vneto se je zavzelo za Šišmana slovansko prebivalstvo, ki je stanovalo ali v lastno ustanovljenih mestih, ali bilo nastanjeno po vaseh kot poljedelsko ljudstvo. Zastonj je bil ves odpor carja Petra, da bi zajezil mogočni tok. Šišmani so neprenehoma pridobivali ozemlje, in čez nekaj časa je bil glavni mlade struje dovolj močen, da se da razglasiti za carja Zapadne ali Nove Bolgarije in zavzame vladarski sedež v Ohridi. Tako je bila tedaj razdeljena mogočna država Simeonova v dva dela, v ravnokar imenovano Zapadno Bolgarijo in v Vzhodno ali Staro Bolgarijo, ki se je raztezala od brega Donave do Balkana, v kateri je vladal car Peter.

Od leta 963. je sedel na bizantinskem cesarskem prestolu mogočni vladar, Nikefor Fokas, izvrsten vojskovodja in imeniten državnik. Gnusilo se mu je, da je moral vztočno rimsko cesarstvo izza ženitve carja Petra z nečakinjo cesarja Romana, plačevati Bolgarom letni davek.

Leta 965. so prišli v Carigrad kakor po navadi bolgarski odposlanci po davek. Nikefor se je pred kratkim vrnil iz Male Azije, kjer je premagal Arabce, za kar so mu Bizantinci priredili veliko slavnost. Med tem pa so došli Bolgari. Cesar jih je sprejel v prisotnosti celega dvora.

„Kaj hočete od mene?“ je zaklical v popolnem občutku ravnokar dobljene slavne zmage. „Kako se drznete, kaj takega od mene zahtevati in priti po davek? Vrnite se k svojemu umazanemu in berškemu ljudstvu in k svojemu kožuharju, ki vam vlada, in povejte, da je nehal čas grškemu poniževanju.“

Bolgarski odposlanci so izrazili svoje ogorčenje. Zato jih je dal Fokas bičati. Brezdvomno je hotel cesar vojsko z Bolgarijo, ki je mislil istotako premagati, kakor se mu je posrečilo Arabce.

Vendar ni hotel Fokas takoj napovedati carju Petru vojske, ampak smatral za enkrat dovolj, da zasede bolgarske obmejne utrdbe. Potem je poslal patricija Kalokira k Svjetoslavju, mogočnemu ruskemu velikemu knezu, ki je vladal v Kijevu, in mu ponudil za njegovo pomoč proti Bolgarom 100.000 ruskih zlatnikov. Svjetoslavju pa je še posebej dejal Kalokir:

„Slušaj, mogočni knez! Veš, kako lepa in rodovitna je dežela Bolgarov; tvoji Rusi občujejo z Bolgari na trgovskem trgu in v Mezembriji ter razumejo ceniti zaklade one dežele. Vojskuj se proti carju Petru in osvoji si Bolgarijo, meni pa pomagaj na bizantinski prestol!“

Svjetoslav je bil bojaželjen, mlad knez. Drzni predlog zvitega Grka mu je ugajal. Odkorakal je z 10.000 najboljšimi možmi svoje vojske v avgustu 967. proti Donavi in se izkrcal v kljub odporu Bolgarov na bolgarskem ozemlju. Kmalu si je osvojil deželo, ki je plenil, kolikor se mu je poljubilo. Namenil se je, da jo nikdar več ne zapusti, kajti mnogo bolj mu je ugajala Bolgarija, ko njegova ruska domovina s pustimi, daljnimi stepami.

Naenkrat doleti velikega kneza novica, da so vdrli Pečenezi v rusko ozemlje in oblegajo Kijev. To ga je prisililo k povratku.

Komaj je Svjetoslav odšel iz Bolgarije, so že prišli na bolgarski dvor grški poslanci, da sklenejo v imenu cesarja zvezo proti Rusom. Fokas je namreč spoznal namen velikega kneza, da bi smatral Bolgarijo za z mečem osvojeno last, in bi bil rad vesel, da se iznebi neprijetnega zaveznika, ki bi lahko postal tudi nevaren vzhodni rimski državni.

Car Peter je sprejel cesarjevo ponudbo, ki se je pričel pripravljati nato za vojsko proti Rusom. Tedaj pa je umrl vladar Bolgarov iz žalosti radi poraza, ki ga je doživel v januarju l. 969. Bolgarska cerkev ga je prištela svetnikom.

Nevarnost za Vzhodno Bolgarijo je bila sedaj velika. Država Petra je osirotela, kajti sinova ranjega, Boris in Roman, sta se nahajala v Carigradu na dvoru kot talnika. Že so poskušali Šišmani, osvojiti si Staro Bolgarijo, in v tej deželi se nahajajoči pristaši so se javno izrazili za Davida, sina Šišmanovega, ki je med tem umrl. A prizadevanje Šišmanov se je izjalovilo. Nekega dne prispo sinovi umrlega carja v Preslavo, koje je izpustil Fokas, in Boris, kot drugi tega imena, si je prisvojil vladarstvo (970).

Bil je skrajni čas, kajti že so bili Rusi zopet na bolgarskih tleh. Veliki knez Svjetoslav se je polni 969. povrnil v Bolgarijo s trdnim sklepom, da jo bo trajno obdržal. Bolgari niso bili nikakor veseli tega sklepa. Enoglasno so se dvignili proti velikemu knezu. V bližini Preslave so se vrgli z vso silo na rusko armado. Že je mislil Svjetoslav, da je bitka izgubljena, ko izpodbudi njegov hrabri vzgled bojvniške, da so napeli vse moči. Ko se je večer nagnil na preslavske livade, so izvojevali Rusi bolgarsko glavno mesto. V nekem poznejšem spopadu sta prišla celo bolgarska kneza Boris in Roman v roke zmagaletu. Preslavo je zasedla močna ruska posadka, kateri je poveljeval vojskovodja Svjenald, vzgojitelj Svjetoslava. Svjetoslav je nato korakal južno ob meji vztočnorskega cesarstva, katerega je nameraval napasti. Hotel je osvojiti Carigrad, ne da bi verolomnega Kalokira dvignil na cesarski prestol, ampak da bi tamkaj sebe ozaljšal s škrlatom.

Cesar Fokas je umrl in sledil mu je nečak Janez Tzimiskes, ki je bil hraber vojak, zmagonosen vojskovodja in večer državnik. Razumel je vso resnobo položaja. Bil je tedaj zaposlen s pohodom proti nemirnim Arabcem, zato se je spustil v pogajanja. Veliki knez, vsled svojih zmag napihljen in zaslepljen, je stavil velikanske zahteve. Cesar jih je ogorčen za vrnil.

„Tedaj naj zapuste Rimljani Evropo!“ je vskliknil prevzetni Rus. „Ni več njihova; presele naj se v Azijo!“

Med cesarjem in velikim knezom se je bližal strašen boj na življenje in smrt. Oboroževala sta se oba na vso moč. Svjetoslav je poklical na pomoč Ogrov in celo Pečenege, svoje stare sovražnike; Bolgare pa je prisilil za vojaško pomoč.

Bližal se je velikonočni čas l. 971. Svjetoslav, ki je prezimil v Preslavi, je izvedel, da je cesar Janez že prekoračil balkanske prelaze in se bliža z ogromno močjo bolgarskemu glavnemu mestu. Rusi so zagrešili nerazumljivo napako, ker niso zasedli balkanskih prelazov. Cesar Janez se je bližal s 150.000 pešci in 30.000 konjeniki, kakor tudi s precejšnjimi oblegovalnimi pripravami; istočasno je vlada močna mornarica iz Črnega morja proti Donavi, da bi zabranila Rusom povratek. Bolgarom je cesar naznanil, da se je prišel vojskovati le proti Rusom.

Svjetoslav je odposlal svojo armado proti Grkom. Rusi so se postavili v preslavske ravnine. Vnela se je bitka. S preziranjem smrti so se zagnale grške čete na severne bojvniške. A stali so ko zidovje; kljubovali kot skala vsakemu naskoku vztočno-rimskih vojakov. Naenkrat zabobni zemlja od mnogo tisoč udarcev kopit in prikažejo se v naperjenimi sulicami „neumrljivi“ oklopniki cesarjevi. Sedaj ni pomagal več odpor. Rusom je preostajala rešitev le v begu; bitka je bila za-nje izgubljena. Umaknili so se v trdnjavo Silistrijo, kjer se je nahajal njihov veliki knez.

Prihodnjega dne so osvojili Grki Preslavo. Vjeli so tudi carja Borisa z vso njegovo družino.

Svjetoslav je imel v Silistriji še 60.000 mož, med katerimi se je nahajalo 20.000 Bolgarov, ki so mu prisiljeni sledili in so se mu večkrat poskušali upreti. Zato jih je ukazal kakih 300 pomoriti, ostale pa razorožiti, ker so mu odrekli pokorščino.

(Dalje prili.)

Iz celega sveta.

Zenska zvižaja. Na Dunaju so bile v neki hiši več dni iz okna na mostovžu zemlje za zajutrek pokradene. Tat je bil tako premeten, da se ni dotaknil zemelja, kadar je gospa Puringer pazila nanj. V svoji zadregi se je gospa posvetovala s svojimi sosedami in sklenile so, da bodo nastavile tatu zanjko. Drugo jutro je pek zemlje v poltemi položil na okno tiste gospe in potem v polkrogu okoli okna natresel saj. Uro pozneje je gospa Puringer sklicala svoje znanke: zemelj ni bilo, na tleh pa so bili odtisi dveh velikih moških nog. Odtisi-izdajalec so se sledili do neke stranke, ki je stanovala v istem nadstropju. Ko so se vrata odprle, so šle ženske za sledjo skozi stanovanje do neke sobe, v kateri je bival zidarški pomočnik Karol Rogel kot podzakupnik. Sledovi nog so šli noter do njegove postelje. Rogla, ki je na videz spal, so zbudile. Trdil je, da je nedolžen. Zdaj je moral pokazati svoje noge. Te so bile črne. Tuži postelja je bila od saj umazana, vrhu tega so se pa v postelji našle tudi zemeljne drobtine. Rogel ni prišel k sodnijski razpravi. Poslušalci so se smejali, ko je gospa Puringer razložila premeten vojni načrt in opisala tragokomični položaj, v katerem se je nahajal tat, ko so mu dokazale ženske, da je kriv. Ker je bil Rogel že poprej radi tatvine večkrat kaznovan, ga je obsodil sodnik na 3 mesece strogega zapora.

Mesto brez občinskih doklad. To srečno mesto so Kašperske gore na Češkem, kjer davkoplačevalci ne plačujejo niti šolskih doklad, niti šolnine, niti občinskih davkov. Mesto ima tako bogat vir v do-

hodkih v velikih občinskih šumah, da se lahko krije vse te potreščine. Da, še več: letos je z ozirom na splošno draginjo dovolilo občinsko zastopstvo mestnim uslužbencem draginjsko podporo, ki se je izplačala po številu službenih let.

9. maja 1873. petek, se je dogodilo, da je doživela dunajska borza krah (polom). Takrat je bilo vse volno bogatinov uničenih. Nad sto osirotelih bogatih družinskih očetov si je ta dan vzelo življenje. Ta polom je napravil tisoče in tisoče revežev. Isti dan se je razglasilo 129 konkurzov.

Voz s kočijazem in konjem vred padel v morje. Pred nekaj dnevi se je splašil v Trstu konj, ki je bil na pomolu vprežen pod voz, na katerem je sedel 18-letni Albert Dellabona. Konj se je začel umikati nazaj in kljub temu, da so ga prijeli za vajeti, ga niso mogli umiriti. Nesreča je hotela, da je prišla kočija čez rob pomola ter tako potegnila konja in kočijaža s seboj v morje. Konj in kočijaž sta utonila. Kočijaža so sicer potegnili iz vode ter ga poskušali oživeti, a bilo je vse zaman. Bil je mrtev.

Rekruta so dražili na Dunaju trije delavci, ko je ta z nekim tovarišem te dni lezel nekoliko nasekan od nabora. Fant se je razjezil in skočil nenadoma za onimi tremi delavci. Enega je zabodel do smrti, druga dva pa je smrtno-nevarno ranil. Namesto domov, je marširal rekrut v zapor, da premišluje svoje dejanje.

3. maj v življenju Napoleona I. Ta veliki vladar je bil zrušen s porazom v takozvani bitki narodov pri Lipskem na jesen l. 1813. Ko so začetkom leta 1814. zavezniške čete udrle na Francosko, jim je mo-

gel Napoleon postaviti nasproti le 70.000 mož. Pri mestu La Rothiere-u ga je dosegel prvi poraz od strani zaveznikov, ali njegov živahni duh se je še enkrat povzdignil nad veliko moč zaveznikov. Od 1. februarja pa do 18. je zmagoval po vrsti nad zavezniškimi četami, dokler ni bil končno v bitkah pri Laonu in Arcis-sur-Aube (10.—12. marca) premagan. Sedaj je hotel Napoleon prenesti bojišče na Reno in je tako dospel do Vitry-ja, kar mu je došla vest, da so zavezniki na potu proti Parizu samemu. S pospešenimi marši je hitel za njimi, ali nekoliko ur pred Parizom je doznal, da se je mesto predalo (30. marca). V Fontainblau ga je dosegla vest, da ga je narodna skupščina vrgla s prestola in da je večji del generalov odpadlo od nje. To ga je sklonilo, da se je odpovedal na korist svojemu sinu, ali zavezniki so odklonili to njegovo ponudbo in tako se je Napoleon dne 11. aprila za-se in za svoje naslednike odpovedal francoskemu prestolu. V nadomestilo mu je bil odkazan otok Elba kakor kneževina, puščen naslov cesarja in obljubljena mu je bila letna pokojnina 2 milijona frankov. Od nekdanjih silnih njegovih čet so mu pustili zavezniki le 400 gardistov (telesne straže), ki so ga spremljali na otok Elbo. — Dne 3. maja 1814 je prepeljala neka angleška ladja te žalostne ostanke nekdanjih Napoleonovih armad na omenjeni otok. Ali ni trajalo niti eno leto dni, in orel je zopet (26. februarja 1815.) ali zadnjikrat razpel svoja krila nad Francosko. V bitki pri Waterloo dne 18. junija so ga zavezniki popolnoma porazili ter obsodili v prognanstvo kakor „generala Bonaparte“ na otok Sv. Helena, kamor je dospel dne 16. oktobra 1815. Tu so ga držali pod strogim nadzorstvom do njegove smrti dne 5. maja 1821.

Serravallovo
železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna od-
:: lika in častni diplom k zlati kolskni ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malo-
krvne in rekonvalescente. Povzroča
voljo do jedi, utrjuje živce in popravi
kri. Izboron okus. Nad 7000 zdrav-
niških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra & K 2'60 in
445 po 1 liter & K 4'80.

Sanatorij „MIRNI DOM,“
p. Gornja Kungota pri Mariboru.

Zdravišče za živčne in notranje bolezni z in-
dividualnim zdravljenjem z izvrstno oskrbo in
zmernimi cenami. Medicinalne kopeli. Lastnik
in šef zdravnik

Dr. Fr. Čeh.

Najboljša vsakovrstna dalmatinska
vina se dobe edino-le pri:
razpošiljalnici in zalogi
dalmatinskih vin
Glavni trg 8 **Celje** Glavni trg 8
Zahtevajte cenike!

Najboljše sredstvo proti
PERONOSPORI
FORHIN

je večkrat zboljšana bordelajska
mešanica v gotovem stanju. Jamči
za dober uspeh tudi na mokrem
listju. Rabljiv tudi pri rosi. — Se
ne vsede. Brez števila priporočljivih
pisem!

Sadje in vinorejci rabite v lastnem interesu „bakreno-žvep-
leni prašek“ proti plesnobi „Bago“ za
uničenje črva kiseljaka „kalifornijski drobec“ proti sadnim škod-
ljivcem, gosenični lim proti gosenicam itd., „Laurina“ za poletno
pokončevanje škodljivcev, „Lauril-karbolina“ za pokončevanje
po zimi, „Lauril drevesni vesek“ za cepljenje, „Inneumin“ za ne-
žne cvetlice, „Nikotin Quassia izvleček“ za škropljenje drevesnic,
„Topomer“ proti poljskim mišim, „Pampit“ proti osam in dru-
gim žuželkam. — Zahtevajte natančni popis in podatek o upo-
rabi zastoj in poštino prosto od glavnega zastopa „Forhin“
tovarna za izdelavo sestav za škropljenje vinogradov:

Konstantin Ziffer, Dunaj XIX,
513 Gatterburggasse 23. (Bock-Herzfeld).

Zdravilišče z žveplom. **Varaždinske Toplice**
(Hrvaško).

Železniško in poštna postaja, telefon, brzojav.
Novo zdravilišče z elekt. razsvetljavo.
Staroznano, radioaktivno zdravilišče z žveplom + 58° C. ja-
ko priporočljivo proti
protinu, revmatizmu, ischias i. t. d.
Zdravljenje z pitno vodo pri bolevalnih v vratu, grlu, prsih,
jetrah, želodcu in črevesnih boleznih.
Elektr. masaža. — Biatne in solne kopeli. — Odprto
celo leto. — Moderna oprema. — Novi hoteli. — Kras-
na okolica. — Vojaška godba.
Prospekte pošilja gratis. 530 Prospekte pošilja gratis.

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske
prekomorske družbe iz
Havre v
Newyork
najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v
Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike
nazaj v domovino izdaja edino

Ed. Smarda :: Ljubljana
konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18
v hiši Kmetске posojilnice, nasproti znane go-
stilne „Figabirt“. 375

Veliko izbiro
prav lepega in dobrega blaga ima najnovejša trgovina
v Ljutomeru.
Zaloga je bogata ter se zamorejo kupiti najfinejše reči.
Velika in lepa je izbira vsakovrstnega sukna, platna, ža-
meta, svile in volnenih reči.

Za birmo se dobi vse potrebno!
Cene so jako nizke, postrežba vedno solidna. Priporoča se
slavnemu občinstvu 599

Mihael Cimerman.
Slovenec Konrad Skaza
St. Ulrich Gröden
Tirolsko.

Atelir za vsa
umetna cerkvena
dela.

Slovenske cenike zastoj
in franko. Za vsaki pol-
ljubni kip originalne foto-
grafije za oltarje itd. ori-
ginalne načrte pošljem hi-
tro in brezplačno. Velika
zaloga sv. razpel in olnato
tiskanih na platno navle-
čeno Vsakemu, tudi naj-
manjšemu naročilu pridatek.
Pri večjem naročilu
in promptnem plačilu pri-
meren popust. 838

Cene brezkonkurenčne.
XXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!
Priporoča se največja in
najcenejša svetovna pripoznana
slovenska trgovina

Rafael Salmič
v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih
ur zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna!
Mali dobček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec
naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj
in poštino prosto.

Ni tisoče zahvalnih pisem sem prejel valed dobre in po-
stene postrežbe.

Velika narodna trgovina
Karl Vanič : Celje
Narodni dom

81
priporoča bogato zalogo manufakturnega in mod-
nega blaga, posebno k asne novosti za pomladan-
ske obleke, po zelo nizkih cenah, Ostanki pod ceno.
Postrežba točna in solidna. Vzorce na razpolago.

Lekarna
Ernst Scherks: Podčetrtek

priporoča najboljše sredstvo proti kurjim očem, ki
odstrani vsako kurje oko brez bolečin. 1 stkl. 60 vin.
Mazilo proti trganju in revmatizmu. Bolečine po-
nehajo takoj po uporabi. 1 st. 1 K.
Pravi balzam. 1 st. 20 vin. — Želodčne kapljice,
najboljše domače sredstvo pri želodčnih slabostih
in težkočah, pri pokvarjenem želodcu itd. 1 stkl.
20 vin. in 40 vin. — Vse vrste živinskih prahov
po receptih priznanih živinozdravnikov. — Pošilja
se s pošto vsak dan. 646

Izdelovalnica čebelar. orodja

Kranjsko tržno
čebelarstvo

Peter Majdič
poprej baron Rotschütz

Smrek p. Višnjiagora, Dolenjsko
priporoča vsakovrstno čebelarsko orodje lastnega izdelka,
posebno panje vseh sistemov, vse priprave za izdelovanje
Alb. Znidarskih in drugih panjev, stikalnice za umetno
satovje, rokavice, avba, kadilnice „Smoker“ in razne druge
pipe za kajenje, točila za med, kakor tudi vse druge, v to
stroko spadajoče predmete, vse skrbnega in dovršenega de-
la, po primerno nizkih cenah, na debelo in na drobno.

Prodajalna v trgovini
Merkur P. Majdič
Celje, Graška cesta 12, 181
kjer se dobi tudi vsakovrstno železniarsko blago posebno
za sezone: traverze, cement, strešna lepuka, žične mreže
za ograje, poljedeljski stroji, umetna gnojila itd.

Podajem popolno jamstvo

da moji gumijevi trakovi **Trissin** kljub solncu, dežju in ro-
za požlahtneje si 14 dni na rozgi vzdržijo.
Priporočeno od mnogih državnih vinorejskih šol in kmetijskih družb
kot najboljši gumi za cepljenje trt. Na stotine polvalnih pisem. Na
1 kg gre po 4000 trakov, 12 cm dolgi in 4 1/2 mm široki. Vzorce in
cene gratis in franko.

Oesterreicher Rudolf, Dunaj II./3
Lilienbrunnngasse št. 10. 581

SINGER
šivalni stroj 20. stoletja.

SINGER Co., akc. družba za šiv.
stroje, **Maribor, Gosposka ul. 32,**
Celje, Graška c. 33; Slov. Gradec. Glav. trg 46

Svarilo pred zamenjavami! Vse od drugih trgovin za šivalne stroje pod
imenom „Singer“ ponujani stroji so posneti po enem naših najstarejših
sistemov, ki daleč zaostaja za našimi novimi sistemi šivalnih strojev v
konstrukciji, uporabnosti in trpežnosti. — Vzorce za vezenje, gačenje
in šivanje gratis in franko. — Na vprašanje vedno zaželeni odgovor.

POSOJILNICA v MARIBORU
v lastni hiši v Narodnem domu.

Hranilne vloge sprejema in jih obrestuje: na vložne
knjižice po 4 1/2% oz. vloge proti odpovedi po 4 3/4%
Naložbe v tekočem računu se obrestujejo po dogovoru.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo na zastavo in osebni kredit.
Eskomptujejo se menice ter otvarjajo krediti v tekočem
računu.
Vplačani deleži K 126.100.—
Rezervni zaklad K 344.683.87.

180

Lastno premoženje zadruga K 534.382.17.

Darila za birmance!

Kmalu pride zopet čas, do bodoje prevzv. knez in škof delili po mnogih župnijah zakrament sv. birme. Navadno dobijo birmanci od svojih botrov tudi primerna darila. Mnogokrat dela botrom največ preglavice, kako darilo naj bi dali svojim birmancem. Po našem mnenju je najboljša, da naložijo botri birmancu, ako je mogoče, primerno svoto denarja v posojilnici in otroku izročijo knjižico ter birmanca tako učijo štediti. Za spomin pa mu naj še kupijo lep molitvenik in lep rožni venec. A pri nakupovanju molitvenikov naj botri ne gledajo na lepo vezavo, na krasne platnice, temveč na lepo vsebino molitvenika. Zato upamo, da bomo botrom ustregli, ako jim nasvetujemo, katere molitvenike naj kupijo svojim birmancem za spomin.

Mi najbolj priporočamo sledeče molitvenike:

1. Sv. opravilo

Spisal župnik Jožef Čede, tatisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Ta molitvenik je sestavljen natančno po katekizmu in obrednih knjigah. Obsega krasno in poučno razlago celega cerkvenega leta. Ima vse navadne pobožnosti, 6 raznih sv. maš, pouk o zakramentih, molitve za popoldansko službo božjo in 73 najlepših pesmi. Ta molitvenik najtopleje priporočamo kot darilo za birmance. Stane pa z ružečo obrezo K 1'30, v zlati obrezi pa se dobi v raznih finih vezavah po K 1'50, 1'70, 2'60 in 2'70. Primeren je za birmance od 10 let naprej.

2. Malo sv. opravilo.

Ta je krajši posnetek iz prejšnjega molitvenika. Je lep in poučen ter primeren za otroke od 7 do 10 let. Stane pa v ružeči obrezi 70 vin., v zlati pa 1 K.

3. Prijatelj otroški.

Spisal dr. J. Somrek. Ta molitvenik je prav primeren za otroke od 7. do 10. leta. Je jako poučen in obširen ter stane v priprosti vezavi 40 vin., z zlati obrezo pa 50 vin.

4. Venec pobožnih molitev in sv. pesmi.

Ni ga molitvenika, ki bi imel tako krasna premissljevanja in tako pobožno navdahnjene molitvice, kakor je ta. Obsega tudi nad 600 prelepih cerkvenih pesmi. — Primeren je posebno za birmance obojega spola, ki imajo glas za petje. Stane v ružeči obrezi 3 K, v navadni zlati obrezi 3 K 50 vin., v fini vezavi pa 4 K in 4 K 20 vin.

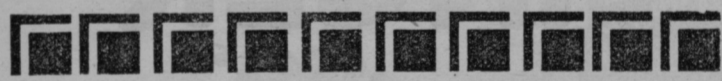
5. Družbine bukvice.

Spisal J. Rozman. To je molitvenik za vsa krščanska dekleta, ali so pri Marijini družbi ali ne. Mirno lahko rečemo: Za dekleta ni boljšega molitvenika kakor je ta. Ta knjiga je primerna za dekleta od 12. leta naprej. Stane v ružeči obrezi 3 K, v navadni vezavi z zlato obrezo 3 K 50 vin., v krasni vezavi pa 4 K in 4 K 20 vin.

Te molitvenike torej botrom res iz prepričanja priporočamo kot primerna darila za birmance. Dobi se vsi ti molitveniki v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, kamor se naj piše po-nje. Poština stane za prve tri 10 vin., za zadnja dva pa 20 vin.

V Tiskarni sv. Cirila v Mariboru pa se dobijo tudi lepi rožni veneci vsake vrste od 15 vin. do 2 K 50 vin. komad.

Botri, poslužite se pri nakupovanju birmanskih daril letos posebno Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta, št. 5. Tiskarna je naše domače, slovensko podjetje, ki vam bo točno in dobro postregla!

A. VIHER

Koroška cesta 53 Maribor Hengasse 2 in 4

se priporoča v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeluje portale in prevzame vsakovrstna popravila. Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

Franc Pleteršek,

zaloga pohištva
Maribor, Koroška cesta št. 10
nasproti Cirilove tiskarne

priporoča svojo bogato zalogo poliranega, močno iz trdega lesa narato pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Divane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroško železno poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki odjemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo 61 kupuj pri Slovencu.

Alojz Šumenjak

trgovina manufakturnega, špecerijskega blaga in železnine =

Sv. Benedikt v Slov. goricah

v posojilniški hiši,

priporoča svojo veliko izber. Kupuje vsakovrstne deželne pridelke, kakor: jajca, maslo, surovo maslo, fižol, oves, pšenico, ječmen, vinski kamen, suhe gobe, itd., sploh vse deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih cenah. 115

Znano je, da se kupuje

pri staroznani domači zanesljivi veliki trgovini ne samo po ceni, ampak tudi prav dobro:

Sukneno blago (štof) za moške in dečke,
Novomodno volno za ženske in dekleta,
Najnovojše perilno blago za obleke in bluze,
Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače
Blago za posteljo, za rjuhe brez šiva in matrace,
Srajce izgotovljene vseh vrst za moške in ženske,
Predpasnike veliki izbir za prati in s črnega atlasa,
Zmiraj novosti robocev iz svile in za prati,
kakor vseh vrst blaga za domačo vporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

zastoni

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

Karl Worsche, Maribor M.
Gospoška ulica št. 10.

K. in R. Ježek

tovarna strojev, livarna železa in kovine, MARIBOR, Meljska cesta 103
priporoča svoje raznovrstne poljedeljske stroje, mline, priprave za žage, transmisijske, vodovode, studenčne sesaljske, kakor tudi motore prve vrste itd. pod ugodnimi plačilnimi pogoji. 376

Lastna delavnica za popravila poljedeljskih strojev v MARIBORU.

Dobro blago! Točna postrežba!

Važno za birmance in botre!

Velika slov. trgovina Ivan Veselič & drug v Ormožu in pri Vel. nedelji

je dobila ravnokar celi vagon svežega novega blaga, kate-rega je naročila nalašč za birmo, ter ima v zalogi belo blago in vense za birmanke, kakor tudi primerno blago za birmance. Nadalje vse vrste drugega manufakturnega blaga po nizkih cenah. — Kupite torej vse potrebšćine v tej trgovini, kjer boste solidno in dobro postreženi.

Trgovina s špecerijskim blagom Na drobno! Na debelo! Trgovina s moko in dež. pridelki

Ivan Ravnikar Celje, Graška cesta 21.

Po prepričanju mora vsak pripoznati, da imam zanesljiva kaljiva semena n. pr. jamčeno domačo in nemško deteljo, peso rumeno in ružečo, travo, sploh vsa poljska semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od tvrdke Mauthner. 65

Glavna zaloga vrvarskega blaga Solidna postrežba. Glavna zaloga suhih in oljnatih barv

Kdor ve razločiti dober likér od slabega, se ne da preslepiti s ponaredbami, ampak zahteva pristni

694-11

Po slabem pitju Si bolan, Od tega boš Vesel, močan!

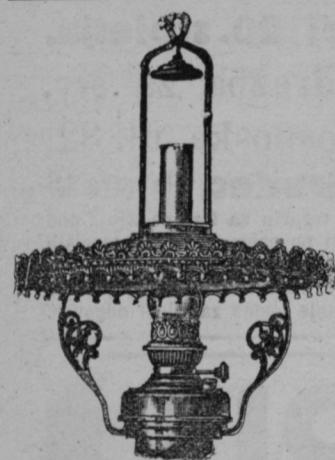
FLORIAN ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela.

Edina štajerska narodna steklarska trgovina Na debelo! Na drobno!

Franc Strupi, Celje Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

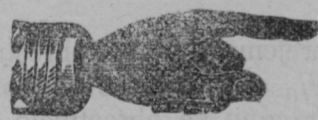

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (HOTEL „PRI BELEM VOLU“) v CELJU, Graška cesta št. 9, I. nadstropje

obrestuje hranilne vloge po

5%

od dne vloge do dne vzdiga počenši s 1. januarjem 1913. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Romeo in Julija

se nista tako ljubila, kot želi bolno telo levovo francosko žganje z mentolom. Proti revmatizmu, glavo in zobobolu, utrujenosti itd. se ne rabi to svetovno-znano zdravilo samo na zemlji, ampak tudi v zraku. Korajžni zrakovci

sedijo v zrakoplovu

in mažejo svoje otrpnele roke s pravim levovim francoskim žganjem z mentolom. To čudovito sredstvo se dobi v vsaki lekarni in trgovini za 44 vin. Kje še ni zaloge, se naj naroči od edinega izdelovalca

Aleksander Kalmár, Dunaj II/2.

Severni kolodvor. Poštne pošiljkatve po poštne povzetju od K 440 naprej.

MALA OZNANILA.

Pojasnila o inseratih daje upravništvo samotistim, ki priložijo znamko za 10 vin.

Kuharica

Išče se do prvega julija t. l. zdrava, pohlevna, delavna, pobožna, v gospodinjstvu skušena in nekoliko izobražena kuharica srednje starosti za župnišče na Spod. Štajerskem. Naslov v upravništvu pod števil. 670

Pridnega in izurjenega pomagača, kateri se dobro razume z ognjem delati, sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehovi vasi. Pošta Slivnica pri Mariboru. 672

Gostilna

pri Mariboru, zraven železniške postaje, z lepimi in velikimi prostori in tobačno trafiko, boljše konkurence pristo mesto, na zelo prometni cesti, 10 oralov travnikov, kjer se lako trikrat na leto kosi, hlev in gospodarska poslopja, telefon v hiši. Proda se z bogato opravo vred za 30.000 kron, hranilnični dolg 7000 kron lahko ostane na posestvu. Pojasnila daje le resnim kupcem uprava „Realitäten-Markt“ Gradec, Hamerlinggasse 6. (2973). 673

Zelo lepo posestvo, okrog 22 oralov, lep gozd, travnik z samo sladko krmno, 400 žlahtnih sadnih drevcev, novonasažen, že rodecji vinograd, njive, lepa hiša, gospodarska poslopja itd.; vinčarija v bližini Poljčan se proda. Pojasnila daje Karol Sima v Poljčanah. 677

Najemnik

(brez otrok) se radi smrti takoj sprejme za gostilno in mesarijo blizu farne cerkve. Kje, pove upravništvo. 657

Kuharica, spretna, zastopna v gospodarstvu išče službo v župnišču. Naslov se izve v Mariboru, Gledališka ulica 10 pri g. Neži Vihar. 665

Seme pristne gorenjske repe, ploščato okrogle, bele, izredno velike najboljše za kisanje oddaja zvrhan liter po K 1-70, pri odjemu 10 l je liter 20 vin. ceneje. Fr. Oblak Sv. Gregor, p. Ortnek, Kranjsko. 664

Pošteno in pridno dekle, ki zna nemško in slovensko, se sprejme za gostilno in druga mala dela. Naslov A. Stampf, Fram. 661

Gospodična Sofija Tischler, Malečnik, Sv. Peter pri Mariboru, ima več sto komadov cepljenega trsja na prodaj. 662

Štefan Kaufman

trgovina z železnico v Radgoni

priporoča najboljše ocelne, kose in srpe, pravo štajersko železo po najnižji ceni in solidni postrežbi. 393

Dekle,

ki se hoče zastoj kuhati učiti, sprejme Ruška koč. Ponudbe na naslov: Ruška koč, Ruše, Štaj.

Oženjen mož, slovenščine in nemščine veče kakor tudi v vsakem delu kmetijstva, želi službe kot **oskrbnik** na kaki graščini ali kakem drugem večjem podjetju. Naslov v uprav. Slov. Gosp. 675

Maksimilijan Poberaj

mestni stavbeni mojster Maribor, Tegetthoffpl. 3

se priporoča za vsa stavbena dela nova in stara, strešno kritje, betonska dela, izdelavo načrtov in proračunov. Vse točno in po nizkih cenah.

Lepo posestvo, obstoječe iz 3 sob in vrta, je na prodaj. Več se izve pri posestniku Fr. Terstenjak, Po-brežje, Fraustaudenerstrasse 58 pri Mariboru. 629

Učenca sprejme takoj Alojz Zorati, cerkveni pozlatar, Maribor, 606

Lepo posestvo v Mariboru, pripravno za vsako obrt z lepim vrtom in njivo z večimi stanovanji se pod jako ugodnimi pogoji takoj proda. Več se izve pri lastniku, Maribor. Khislgasse 3, I. nadstrop. 596

Na prodaj je lepo posestvo z lepim novim poslopjem (hiša, marof itd.) in okoli 11 oralov dobre zemlje tik vojniškega trga. Cena 16 tisoč kron. Da se tudi v najem. Več pove Prekošek Janez, posest. v Višnjivasi p. Vojnik. 617

Lepo posestvo,

blizu Maribora, farne cerkve in žel. postaje, zidani hrami in hlevi, veliko travnikov in sadonosnikov in vse drugo potrebno je z vsem premakljivim vred takoj na prodaj. Več pove upravništvo. 395

Družinam se priporoča za popraviljanje domačega perila samostojna šivilja—pomočnica. Vzame perilo na dom ali pa gre tudi v hiše popravljati. Vpraša se pri šivilji, Augasse 10, Maribor. 583

Za birmo!

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Veli oga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik zastoj. Gramofone od 20-200 K.

- Niklasta reboat-ura K 3-50
 - Pristna srebrna ura K 7-
 - Original omega ura K 18-
 - Kuhinjska ura K 4-
 - Budilka, niklasta K 3-
 - Poročni prstani K 2-
 - Srebrne verižice K 2-
- Večletna jamstva,

Nas. Dietinger Theod. Fehrenbach urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

kleparski mojster pri Sv. Ani na Krembergu v Sl. gor. (Via Mureck). 626

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „Ria-mazilo“ Vašega kurjega očesa, bradavice, trde kože v treh dneh brez bolečine ne odpravi. Cena ene posodice z garancijskim pismom eno krono. 224

„Kemeny, Kašan

L. poštni predal 12/76 (Ogrsko)“.

Pređa se lepa, enonadstropna vili podobna hiša, obstoječa iz 5 sob in gospodarskega poslopja, 2 in pol orala sadonosnika in njive, s stiskalnico. Lega v prijaznem trgu Gornja Radgona, tik župne cerkve sv. Petra, 5 minut od žel. postaje Gornja Radgona in 5 minut od mesta Radgona. Mesečno prinaša 50 kron najemnine. Zaradi lepe, mirne lege, brez prahu, z vrtom obdana, posebno pripravna za kakega duhovnika-penzionista. Cena in plačilni pogoji se izvedo pri g. Janezu Lančič, kleparskem mojstru v Gornji Radgoni. 495

Vsem gospodinjam!

Ako želite kupiti dobro in sveže špacerijsko blago in vse vrste semen po zelo nizkih cenah, potem pojdite samo v že nad 40 let obstoječo trgovino s špacerijskim blagom in semeni Ivana Sirk v Mariboru, rotovž, Glavni trg. 611

Gostilna pod vejo Jeričeva

v Počehovski dolini odprta. 595

Kose in kamne

ki režejo hušje kakor britve, pošilja Janez Oder, Sv. Lovrenc nad Mariborom. Ena kosa in en kamen K 3-,-, 5 kos in 5 kamnov K 10-,- franko. Dolgost kose se mora naznaniti. 596

Učenec

se sprejme (pod ugodnimi pogoji oni, ki so mestne šole kratki čas obiskali) v trgovino mešanega blaga g. J. Kodrič, Fram. 575

Lepa posestva se prodajo in sicer kakoršno kdo hoče. Cena je od 8000 kron naprej do 50.000 kron, povsod vsega dovolj. Oglasiti se je pri Matiju Žižek v Kamnici pri Mariboru. 8

Lepo posestvo, 10 oralov in sicer 1 1/2 orala gozda, pol orala novozasajenega vinograda drugo njive in sadonosnik, pol ure od cerkve Sv. Petra na prodaj. Več Alojz Klemenčič, Vodole Sv. Peter pri Mariboru. 610

Lepa enonadstropna hiša s trgovino mešanega blaga se takoj proda. Naslov v upravništvu. 608

Gostilna s trafiko eno uro od Maribora na okrajni cesti Maribor—Ptuj, jako prometni kraj se z vsem zemljiščem in premočninam pod roko takoj proda. Pogoji ugodni. Naslov pove uredništvo. 651

V Teharjih blizu Celja in Štor, kjer so razne tovarne, je na prodaj krasno stavbišče, njiva, travnik, hosta. Proda se vse skupaj, ali pa vsako posebej, travnik in njiva pa tudi na zaželjene parcelle. Vpraša se pri g. Lovro Sah, nadučitelj v Teharjih. 653

Krojaška pomočnica sprejme Iv. Kolar, krojaški mojster v Homcih pri Sv. Frančišku v Gor. Sav. dol. Delo stalno in dobra služba. 637

Pošten starejši hlapec

h govej ž in i ena dekla h svinjam se takoj sprejmeta v župnišču. Kje, pove upravništvo. 643

Mizarske pomočnike

dva ali tri vzame takoj v stalno delo in dobro plačo Jurij Kobale, mizarski mojster v Sl. Bistrici. 649

Pozor

na bliskovno nevarnost! Strelod, ki ni natančno urejen, povzroči večjo nevarnost nego pa varstvo! Strokovno preiskava starih strelodovodov preizkuša podpisani z novim tehničnim aparatom ter stavi nove strelodove z najnovejšimi pripravami. Prevzame tudi barvanje in kritje s pločevino, zvonikovih in raznih drugih streh, ki pa ne rabi zato nobenega odra (Gerüst), kar pride veliko ceneje. Od preč. duhovščine ima na razpolago mnogo priporočilnih izpričeval Strelodovni tečaj je izvršil v Gradcu. Priporoča se torej veleč. duhovščini, cerkv. predstojništvom in slav. občinstvu v prevzetje vseh, v njegovo stroko spadajočih del po najnižjih cenah.

Jožef Kramberger,

kleparski mojster pri Sv. Ani na Krembergu v Sl. gor. (Via Mureck). 626

Kaj potrebuje nevesta? Doto! Izborna in lepa bala!

To pa se dobi izplačano v gotovem denarju že po dveh letih majhnega vplačavanja s tem, če pristopi k društvu „Mädchenhort“, ki je tekom zadnjega leta na 736 udov izplačalo 662.400 K. Vsak ud plača v dveh letih k večjemu K 294— in dobi zato v slučaju ženitve po dveh letih K 600—, se torej vplačana svota obrestuje z 124 odstot. Člani se sprejemajo: brez gotove starostne meje, brez ozira na veroizpoved, brez zdravniškega atesta!

Zastopniki se sprejemajo pod ugodnimi pogoji. „Mädchenhort“ prvo splošno dobrodelno društvo za preskrbo dote in bale za dekleta, ki imajo namen stopiti v zakon, Dunaj I., Franz Josefs-Kai 43. Predsednik: Prior Rudolf grof Mels Colloredo. 663 Plačilnica: Martin Roznčnik, Ljubljana, Spodnja Šiška.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

naznanja, da obrestuje vse od dne 15. majnika 1913 naprej došle hranilne vloge po

5%

Sprejema tudi hranilne knjižice drugih hranilnic kot vloge, ne ds bi se tem obrestovanje kaj prekinilo. 655

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

- 14 karatni zlati prstani 4-
- 14 karatne zlate ure za gospode 40-
- Srebrne ure K 6-50
- Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi 9-50
- Pristne tula ure dvojno pokrovo 13-
- Ploščate ure iz kovine 6-
- Srebrni pancir-verižice 2-
- 14 karatne zlate verižice 20-
- Amerikanske zlate double-ure 10-
- Goldin Roskopf ure 4-
- Prave železničarske Roskopf-patent. Prava nikeln. točno na min. idoč. K 5-
- 14 karatne zlate ženske ure 19-
- Viseče stenske ure na nihala 10-80
- Kuhinjske ure 2-40
- Budilke 3-
- Budilke z dvojnimi zvoncem 8-50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Z gotovim uspehom

se rabi za skrbno varovanje ran praško domače mazilo.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Ena pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pušice za 7 K, po deset pušic poštino prosto na vsako postajo avstr.-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja, cene in varstveno znamko. Pristao je po 70 vin.

Izdelovatelj in glavni založnik **B. Fragner,** lekarnar in dvor. zal. Praga II., t. 203.

Zaloga v Mariboru: lekarna W.

A König, Friedrich Prall, Viktor

Savost. Pozor na ime izdelka.

Pri hudem kašlju, pri bronhitidi in emfizemu

in drugih boleznih dihal že leta sem zdravniki vedno bolj rabijo prijetno tečni

Thymomel Sicillae,

dragocen in točno učinkujoč izdelek.

Besedna znamka varovana.

Lajša napade krčevitega kašlja, manjša število napadov, pospešuje razpust in odstranitev slin, utiša kašelj in odpravi težkoče pri dihanju.

1 steklenica 2 K 20 vin. Po pošti se pošlje, kdor pošlje naprej 2 K 90 vin. 1 steklenica 7 K, 3 steklenice, 20 K 10 steklenic franko. Ne pustite si ušiliti nadomestil. Vprašajte zdravnika.

Izdelovatelj in založnik **B. Fragner,** lekarnar in dvor. zal. Praga III., št. 203.

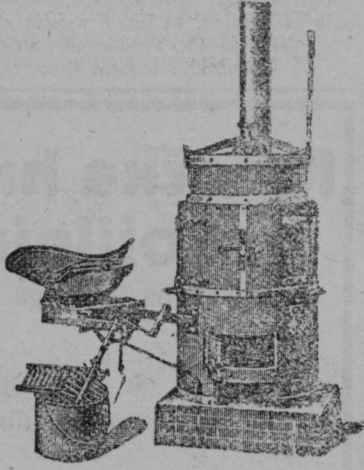
Zaloga v Mariboru: lekarna W. A. König, Frid. Prall in Vikt. Savost.

Pozor na ime izdelka in varn. znamko

„Titania“ brzoparilnik za živinsko krmo

zdelan iz kovanega železa in močne pločevine

Nenavadno hiter razvoj pare.
Vsako kurivo uporabljivo.
70% prihranka na kurivu.
Na željo se odda tudi s posebno, zakonito zavarovano pripravo za žganje-kuhu.

S patentovano mečkalnico in z zakonito zav. pripravo za gretje vode.
Posebni vložki za kuhanje perila.
Tisoči že v rabi.
Ceniki na željo za stonj in franko.
Zastopniki se iščejo.

Delavnice Titania, Wels 136, Zg. Avstr.

Največja specialna tovarna brzoparilnikov na Avstro-Ogrskem.
(Nadalje se izdelujejo vsi poljedeljski stroji najboljše kakovosti in se prodajajo pod jako ugodnimi placilnimi pogoji).
Generalno zastopstvo za Kranjsko in Štajersko: Franc Asen v Gradcu, Mariengasse šte. 22.

Za birmo najnovejše volneno blago, batisti, cefirji židane rute, vence za dekleta, kakor tudi najnovejša izbira za moške in za fante za obleke, klobuki, srajce itd. po znižanih cenah pri

551 Jos. Druškoviču v Slov. Gradcu.

Družinske hiše

novozidane, 6 minut od glavnega kolodvora v Mariboru se pod ugodnimi pogoji prodajo. Vpraša se pri g. Maček, Krčevina pri Mariboru št. 187. 419

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Račovska ulica 2.

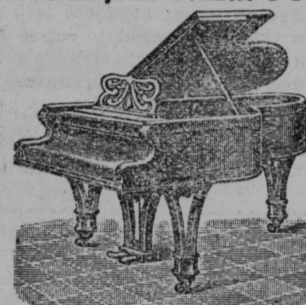
Spomladna in poletna sezona:
Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izbiri po raznih cenah.
Čaše iz papirja in aluminija.
Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krozniki, servijete.
Lampijoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.
Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.
Nagrobni venci in traki.
Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Klavirje, pianine in harmonije

boljboljši pianini, Steinhilber in Hörigel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij ima v veliki izbiri izključno in edinole **A. Breznik, Liubliana** (Kongresni trg št. 15 „Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri 15 kron meni vsakdo na obroke po prvovrsten instrument gori imenovanih slovitih trdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla najemščina višino kupnine! Velikanska zaloga najb. violin, harmonik, citer, tamburic itd. po najnižjih cenah. Zamenjava najugodnejša. Uglasevanje in popravila točno in cenno. 968

Slovinci! Sirite Slov. Gospodar!

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Bučah, r. z. z. n. z. kateri se vrši v nedeljo, dne 1. junija 1913 po rani službi božji v župnišču na Bučah.

- DNEVNI RED:**
1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
 2. Potrjenje letnega računa za leto 1912.
 3. Volitev načelstva.
 4. Volitev nadzorstva.
 5. Slučajnosti.
- Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se po § 32 zadr. pravil na istem mestu in z istim dnevnim redom pol ure kasneje drug občni zbor, ki bode brezpogojno sklepal. 675 Načelstvo.

TA INSERAT

ima za vsacega izobraženega človeka interes. Vi morate vedeti, ako polagate na zdravje svojega telesa veljavo, da je v hiši zanesljivo desinfekcijsko sredstvo neobhodno potrebno. Bolezni kakor kolera, legar, škrlatica, koze, rane, opekline se zgodijo mnogokrat; za desinfekcijo na bolniški postelji, za antiseptične obveze ran in bul, za irigacijo telesa in preprečenje nalezljivosti, pri vsaki vrsti desinfekcije in odprave duha je najbolj primeren znanstveno mnogokrat preiskušeni in po celem svetu kot najboljši desinfekcijski sredstvi priznani

LYSOFORM

ker vpliva hitro in gotovo se lahko brez nevarnosti od vsakogar rabi, diši prijetno aromatično, ne škoduje koži in je končno jako poceni; zato zdravnik večinoma to sredstvo priporočajo in se rado v vsaki hiši rabi. V originalnih steklenicah (zeleno steklo) z navodilom vred dobi se za 80 vinarjev za steklenico á 100 gramov v vseh lekarnah in drožerijah monarhiije. Pomislite, da Lysiform slab duh in pot hitro in sigurno odpravi.
Podučno od odličnega zdravnika spisano brošuro „zdravje in desinfekcija“ dobite zastoj po kemiku A. C. Hubmann, referentu „Lysiform“-tovornic, Dunaj XX, Petraschgasse 4. (Mosse-44)

J. Fauland v Ptuj
trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča. 576

Iščejo se

starejši kmečki posestniki, ki bi hoteli 18 letnega, pridnega in treznega, delavnega in izobraženega fanta, ki ima posebno veselje do kmetijstva, za svojega vzeti, in sicer ako so sami brez otrok in če v resnici želijo zvesto pomoč na svoje stare dni. Fant ima 1500 K premoženja. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: „Brez starišev“ na upravnništvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru.

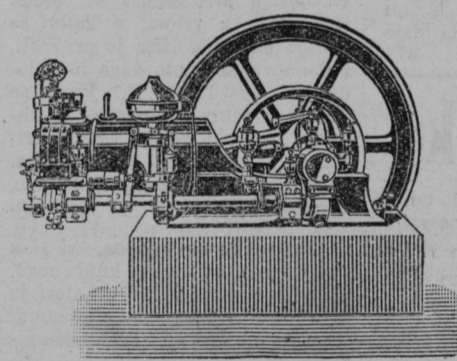
Vabilo k občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice na Polzeli registrovana zadruga z neomejeno zavezo, ki se bode vršil v nedeljo dne 1. junija 1913 ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

- Dnevni red:**
1. Poročilo načelstva in nadzorstva in odobrenje računskega zaključka za leto 1912. — 2. Volitev enega člana v nadzorstvo. — 3. Predlogi in nasveti.
- Ako bi se ob določeni uri ne zbralo zadostno število članov se otvori ob 5. uri ravno tam z enakim vsopredom občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih. Zatoraj k obilni udeležbi vabi 676 načelstvo.

Najstarejša tovarna za motorje v Avstriji **Langen & Wolf, Dunaj X** Inženerski urad v Gradcu, Annenstrasse 10. Originalni „Otto“-motorji na bencin, benzol, surovo olje, petrolin, plin itd. 106000 motorjev v obratu, imajo nad en milijon PS. 577

Razni lesni stroji. Motorji na surovo olje Diesel-sistem. Pozor na marko! Vsi originalni „Otto“-motorji imajo zgoraj označeno marko „Otto“. 517

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Stolna ulica šte. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge
se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti tri mesečni odpovedi po 4%, obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsacega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo
le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/2% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure
so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izvemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.
Pojasnila se dajejo
in rošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.